

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

KOMENTARJI O VLADNIH UKREPIH ZA INDUSTRIJO IN JUG

Leve stranke in sindikati zahtevajo spremembo ukrepov v parlamentu

Določeni denar mora služiti za spremembo načina gospodarjenja v državi - Nezadovoljstvo srednje in male industrije

RIM, 26. — Prvi komentari o ukrepih, ki jih je vlada sprejela na svoji zadnji seji za preureditev industrijske proizvodnje in za pomoč Jugu niso najbolj ugodni. Gre predvsem za komentarje levih strank in sindikatov. V bistvu se vsi pravljajo na razpravo, ki bo v parlamentu o napovedanih ukrepih. Tako sindikati, kot socialisti in komunisti pravijo, da bo treba v parlamentu ukrepe temeljito spremeniti, če se hoče, da bodo učinkovito vplivali tudi na spremembo načina gospodarjenja v državi, ker se bo v nasprotnem primeru ta pomoč industriji in Jugu porazgubila izključno v obliki podpore podjetjem, ki grozijo z zaporo ali z množičnimi odpusti z dela. Tega mnenja so tudi nekateri veliki časniki, razen liberalcev in demokristjanov, ki ugodno ocenjujejo vladne ukrepe.

Sindikalna federacija je že vedela svoje mnenje o vladnih ukrepih takoj po pogovorih z vlado, sedaj pa bo to vprašanje kmalu obravnavala v izvršnem svetu. Za sedaj je federacija preučila možnost napovedi splošne stavke, kot odgovor sindikalnega gibanja na vladni gospodarski načrt.

Najbolj kritizirajo vladne ukrepe socialisti. Njihovo glasilo «Avanti» je objavilo dan po vladni seji uvodnik pod naslovom «Stara in neučinkovita metoda». V članku je rečeno, da vlada niti ne misli na možnost spremembe gospodarskega ustroja in enostavno širokorsno ponujajo podjetjem možnost, da lahko odpuščajo z dela, v okviru «plemenitega napora preureditve».

«Avanti» poudarja, da je treba pri tem poudariti, da vladni ukrepi niso samo razočarali, temveč ne nudijo

jo niti nobene možnosti za dejansko preureditev industrijske proizvodnje; kvečjemu bo vlada s svojimi ukrepi pomagala pri preureditvi tistih industrijskih podjetij, kjer je ta postopek že v teku. Že samo dejstvo, nadaljuje socialistično glasilo, da je vlada ob tej priložnosti našla na desetine tisočev milijard lir za industrijo in za Jugo, dokazuje, da gre po stari poti nakazovanja velikih vsot denarja, ne da bi imela hkrati jasno sliko, čemu bo ta denar pravzaprav služil. Pri tem «Avanti» dodaja, da so nekdo tolažili prebivalstvo Juge s postavljanjem «temeljnih kamnov», danes pa je v mod objava seznamov o stotinah in tisočih milijardah.

Komunistična «L'Unità» pa pravi, da bodo imele po objavi vladnih predlogov sedaj besedo politične stranke in parlament. Potrebno bo, nadaljuje glasilo KPI, da bodo ukrepi, ki jih je vlada sprejela, čim prej predloženi v zbornici in senatu, da se bo zvedelo za njihovo resnično vsebino in važnost in da se bo začelo stvarno sočudenje. Razprava v parlamentu, pravi častnik, bo morala začrtati pot, kako uporabiti nove instrumente. «L'Unità» pravi, da ne zadostujejo samo objavljeni ukrepi, če se nato ne določijo smernice in oblike nadzorstva, ki naj pripomorejo k uresničitvi politike industrijske preureditve, ki naj omogoči širšo proizvodnjo osnovno in povečanje zaposlitve. In prav na tem, pravi častnik, bo morala sloneti razprava, ki bo morala pozitivno odgovoriti na zahteve sindikalne federacije.

Vsestranska zveza male industrije (CONFAPI) je v glavnem negativno ocenila ukrepe, ki jih je sprejela vlada za denarno pomoč pri preurestitvi industrijske proizvodnje in za pospeševanje razvoja na Jugu. Zveza malih industrij se boji, da bo denarna pomoč, ki jo predvidevajo vladni ukrepi, šla skoraj izključno velikim podjetjem «kot to dokazujejo primeri Montebite in Innocenti». Glede pomoči srednji in mali industriji, ugotavlja zveza, se je vlada zatekla k starim načinom finansiranja skladov že odobrenih ukrepov. Ta način je bil do sedaj ne učinkovit in ne daje zadostnega jamstva, da bodo srednja in mala podjetja lahko bila deležna stvarne podpore za preureditev svojih obrotov. Tudi «CONFAPI» poziva obrotne stranke, naj med razpravo v parlamentu spreminjajo vladne ukrepe, da bodo lahko nudili tudi malim in srednjim podjetjem podporo, v okviru splošnega gospodarskega in socialnega napredka države.

SOVJETSKI PREMIER KOSSIGIN NA URADNEM OBISKU V TURČIJI

ANKARA, 26. — Sovjetski ministriški predsednik Aleksej Kossigin je prišel v Turčijo na štiridnevni uradni obisk. Po sprejemu na ankarškem letališču, kjer ga je pričakal premier Suleiman Demirel, se je Kossigin odpravil k mavzoleju Ke-malu Atatürku in položil vence na grob očeta turške republike. Zatem so se začeli razgovori.

Turčija je zadnje čase imela hladne odnose s svojo veliko severno sosedo, saj je veljala za «najtrdnjšo» oporo strategije NATO proti SZ na njenem južnem boku. Po ciprski krizi in poslabšanju odnosov z NA TO in ZDA pa se Turčija čedalje bolj usmerja, neglede na desničarsko vladno koalicio, h gospodarskemu sodelovanju s Sovjetsko zvezo. To politiko podpira tudi opozicija, ki jo predstavlja nekdanji premier Ecevit.

Kot poroča «Pravda» gre predvsem za velike industrijske naložbe iz SZ in tehnično pomoč pri urejanju težke zelezarske industrije. Rusi že pomagajo Turkom pri izgradnji železarne v Iskenderunu, kjer bodo proizvajali do 4 milijone ton jekla letno.

NA NEOBIČAJEN NAČIN PREKO PREFEKTA IN ŽUPANA

Negativen odgovor predsedstva vlade na zahtevo o rabi slovenščine v svetih

Izjava odbornika dr. Rafka Dolharja, na katerega je naslovljeno županovo pismo - Restriktivno sklicevanje na londonski sporazum

Odbornik Slovenske skupnosti dr. Rafko Dolhar je 23. decembra prejel od župana tržaške občine Marcella Spaccinija pismo, v katerem mu predaja odgovor predsedstva vlade, ki ga je posredoval vladni generalni komisar dežele Furlanije-Juljske krajine glede rabe slovenščine v občinskem svetu. Odgovor je povsem negativen in v praksi prepoveduje rabo slovenščine v izvoljenih organih. Obe pismi v celoti objavljamo:

Pismo tržaškega župana občinskemu svetovlaku dr. Dolharju. V čast mi je, da Vam pošljem fotokopijo odgovora, ki mi ga je posredovalo predsedstvo ministrskega sveta po vladnem komisarju dežele Furlanije - Juljske krajine v zvezi z vprašanjem, ki ste ga svoj čas sprožili v občinskem svetu glede rabe slovenščine v svetu samem s strani svetovlakov, ki pripadajo slovenski etnični skupini.

S prisrčnimi pozdravi
Župan

Pismo vladnega komisarja tržaškemu županu.

vanskih pogajanj, ki so se zaključila s podpisom znane pogodbe od 10. novembra letošnjega leta — kot ne povsem gotovo in definirano izhodišče.

Zaradi tega bi niti ne bilo potrebno — je dodalo predsedstvo vlade — ugotoviti, da bi vsekakor odgovor na osnovi omenjenega člena 5 (ki je bil tedaj edini specifični vir, ki je urejeval to vprašanje) ne mogel biti drugačen kot negativen, kajti omejen član dovoljuje uporabo jezika samo v osebnih in uradnih odnosih z upravnimi in sodnimi oblastmi, ne pa tudi v okviru kolegialnih «ločujocih organov».

Vsekakor pa — upoštevajoč, da bodo z vstopom v veljavo sporazuma med Italijo in Jugoslavijo londonski memorandumi in priloženi akti prenehali veljati, ter bodo ostali samo izvršni ukrepi, ki sta jih obe državi sprejeli — bo potrebno sedaj

Vladni komisar
Molinari

Vprašanje rabe slovenščine v tržaškem in v drugih občinskih svetih je v dnevnem redu boja Slovencev že več kot sto let. Ponovno se je zaostrojilo lani, ko je to vprašanje na odločen način zastavil odbor Slovenske skupnosti dr. Dolhar, nato pa je prišlo po zaslugi socialističnega odbornika Volka na dnevni red pokrajinskega sveta, kar so zahtevo odločno podprli ne samo slovenski (Spetič v občinskem svetu in Iskra v pokrajinskem) temveč tudi vsi svetovalci KPI. Takrat je bil dosežen kompromisni predlog, da se v Rimu posreduje pri predsedstvu vlade za odgovor na vprašanje o zakonitosti rabe slovenščine in v ta namen je odpotovala v Rim tudi delegacija občinskega odbora, ki jo je sprejel podtajnik predsedstva vlade Salizzoni, vodil pa tržaški župan.

Sedaj je prišel uradni odgovor, ki ga je moremo označiti drugače kot za negativno, ker se skuša z njim ponovno izigrati naša pravica do uporabe materinskega jezika in to z zavito čudno in nesprejemljivo motivacijo. Vrh vsega pa je odgovor vlade še toliko bolj negativen, ker ga je mogoče tolmačiti kot nasprotno-godu pravkar podpisane pogodbe med Italijo in Jugoslavijo ter obvezi politične volje, ki jo ta sporazum vsebuje, da se manjšinam v obeh državah zagotovi maksimalna zaščita narodnostnih pravic. Tudi sklicevanje na čl. 3 državnega statuta ne zadovoljuje. Ker je v odgovoru njegovo izvajanje povezano še le s preučevanjem, medtem ko je ob dobri politični volji izvedljiv takoj.

Razumljivo je, da bo vsa naša javnost in z njo vsa njena politična in druga predstavništva, ta odgovor z ogorčenjem zavrnila kot neveden demokratične države.

Dr. Dolhar, kateremu je bilo pismo naslovljeno, nam je na vprašanje, kako ocenjuje odgovor vlade, dejal:

«Vodstvo Slovenske skupnosti še ni utegnulo razpravljati o tem pismu, zato podajam le osebno oceno in ta je izrecno negativna. Negativna je najmanj iz treh razlogov:

1. Na mojo zahtevo o uporabi slovenščine v tržaškem občinskem svetu je pred dobrih letom župan Spaccini v tej zvezi interpelliral predsedstvo vlade. Kasneje je odšla v Rim delegacija tržaških občinskih odbornikov, ki je z županom na čelu bila sprejeta pri predsedstvu vlade oziroma pri podtajniku predsedstva Salizzoniju. Sedaj pa predsedstvo vlade ne odgovarja županu, temveč vladni komisar posreduje mnenje in ga niti izrecno ne citira. Tako ravnanje lahko ocenimo najmanj kot neobičajno.

2. Odločilno stališče glede uporabe slovenščine utemeljuje s citiranjem londonskega memoranduma, ki je kar na enkrat edina pravna osnova na področju manjšinske zaščite, medtem ko memorandumu namreč niso nikoli priznavali za veljavljivega, ko je šlo za izvajanje pozitivnih norm, ki naj bi uresničile volje Slovencev v Italiji. Pa še interpretacija besedila statuta samega je skrajno restriktivna, kar gotovo ne ustreza ne črki ne duhu pravkar podpisanega italijansko - jugoslovanskega sporazuma, ki ga pismo tudi omenja.

3. Govoriti o tem, da bi šele začeli preučevati to tematično na podlagi razpisane ustave nas samo grenko spominja na tridesetletno neizvajanje ustavnih določil. Glede zaščite manjšine nas na podlagi izkušaj prav gotovo ne more navdajati velik optimizem, čeprav se je vlad sedaj v to smer obvezala z znanim mednarodnim sporazumom.

Edina pozitivna točka tega pisma je v zadnjem stavku, kjer je govor o členu tri našega državnega statuta, kar se s tem samo ob sebi kaže, da je dežela pristojna glede zakonodajne manjšinske zaščite, kar je Slovenska skupnost tudi vedno trdila. Drugače tudi ne bi bilo nobenega razloga, da bi bila dežela Furlanija - Juljska krajina nastala prav s posebnim statutom. Ujajmo, da se temu izrecno opozorilo iz Rima ne bo izmikalo novizvoljeni deželni odbor, katerega predsednik Comelli je na nedavnem obisku v SR Sloveniji sprejel ustrezen določene obveznosti.

Vpr.: Da ne bo nobenih dvomov, vi vztrajate na pravici, da govorite v občinskem svetu slovensko? Odg.: Da, to nam po zd sedaj veljavni normah pravi in ni treba, da čakamo na novo zakonodajo.

PRED JANUARSKIMI RAZGOVORI V VARNOSTNEM SVETU OZN

Spor v izraelski vladi o možnosti neposrednih pogajanj s Palestinci

Manjša liberalna stranka za razgovore s «tistimi Palestinci, ki bi priznali obstoj Izraela» - Sirija zanika vesti o množičnih aretacijah komunistov in zbliževanju z ZDA - Iraško posredovanje v Libanonu

TEL AVIV, 26. — Pred razpravo, ki bo 12. januarja v «stekleni palači» OZN o palestinskem vprašanju, se množijo pritiski iz ameriških krogov na izraelsko vlado, naj vendarle omili svoje odklonilno stališče do vsakršnega srečanja s Palestinci. Kot znano, je telavivska vlada odločno nasprotna vsakršnemu razgovoru z OLP in drugimi palestinskimi organizacijami in je s tem v zvezi sprta z ameriško vlado, kateri je v strategiji približevanja arabskim režimom veliko do tega, da se ne ustvarijo pretrana nasprotja in polemike prav ob tem vprašanju. Znano je, da bo Kissinger skušal vplivati na izraelskega zunanjega ministra Allona, ki bo v kratkem obiskal ZDA in se tam posvetoval o vprašanju skorajšnjih seje OZN. Očitno pa vedo tudi ZDA, da je vlada v Tel Avivu zavrnila «zaprta» do kakršnegakoli odstopanja od svojih stališč. Zato pa je toli-

ko bolj pomembno stališče, ki ga je prvič uradno zavzela neka stranka, ki ima dva ministra v kabinetu Izaka Rabina. Gre za sicer manjšo stranko liberalcev, ki v izraelskem parlamentu «kneseet» šteje vsega 4 poslance, a sodi v koalicio. Ta stranka je te dni objavila sporočilo, v katerem poudarja, da meni — nasprotno od večine v vladi — da bi se Izrael moral pogovarjati s «tistimi Palestinci, ki so pripravljeni priznati Izrael in nedotakljivost njegovih meja ter sodelovati z njim», kar objektivno pomeni priznanje pravice Palestincev, da si v Cisjordaniji uredijo lastno državno upravo. Liberalci poudarjajo, da ne postavljajo pogojev, kdo naj bi bili predstavniki Palestincev, kar pomeni, da bi bili pripravljeni tudi na pogajanja z Organizacijo za osvoboditev Palestine.

Stališče liberalcev, ki štejejo komaj štiri poslance in dva ministra, ni toliko pomembno zaradi številčne šibkosti stranke, kolikor zato, ker je ta stranka dejansko razumela pritisk, ki prihaja iz ZDA in pojave v javnem mnenju, kjer si tu di utira spoznanje, da v nastale sistemu sporazumevanja med ZDA in Egiptom grozi Izraelu izolacija, če se ne bo znal prilagoditi nastalemu stanju in razmerju sil. Čeprav se formalno strinja z vlado Izaka Rabina pa je «odprli» spravo v svoji nepopolnosti tudi obrambni minister Shimon Peres, ki je v razgovoru za list «Maariv» poudaril, da «ni nič čudnega, če se Izrael pogovarja s Palestinci», saj «to dela že veliko število let». Peres ima v mislih Palestince, ki živijo v izraelskih mejah ali na zasebnih ozemljih, vendar bi njegovo stališče lahko razumeli kot prvi korak do nekakršnega kompromisa v zvezi s tem vprašanjem.

Izraela medtem poročajo, da je sirska vlada sklenila razveljaviti dosežen sporazum o možnosti manjših družinskih prehodov meje na Golanu. Damask je baje prve dni decembra pristal na dogovor, po katerem bi se družine 8.000 Druzov, pripadnikov arabske narodne manjšine na Golanu, lahko srečale s svojimi sorodniki iz Sirije v pasu, ki ga nadzorujejo sile OZN. Nepričakovano pa naj bi sirska vlada ta dogovor preklicala, češ da ne pristaja na odpiranje «mostov», ki utegnejo podaljšati prisotnost Izraela na tem področju.

Iz Sirije medtem odločno demantirajo vesti, ki jih je objavil tisk v Egiptu, po katerih naj bi sirska policija pozaprila 300 članov sirske KP in dejansko preusmerila sirske vladno politiko od prijateljstva do SZ k prvemu poskusom zbliževanja z ZDA. V Ameriki naj bi Sirija že zaprosila za pomoč v prehrani.

Organi sirske stranke «Baath» so vest že demantirali, značilno pa je, da ni teh alarmističnih vesti potrdili, niti sicer dobro informirani dnevniki libanonskih komunistov. Prav tako se ni oglasil, da bi vesti o aretacijah komunistov in torej spremembi sirske uradne politike, ne potrdil, niti zanikal tajnik sirske komunistične partije Khaled Bagdash, ki je prišel v Prago pred tremi dnevi in namerava obiskati vzhodnoevropske prestolnice.

Nasprotno, prav listi stranke «Baath» trdijo, da je zavezništvo

SPOROČILO OKROŽNEGA SODIŠČA V BEOGRADU

Aretiran informbirojevec Vladimir Dapčević

Aretirali so ga na ozemlju Jugoslavije zaradi sovražne dejavnosti in drugih kaznivih dejanj

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Okrožno sodišče v Beogradu je danes objavilo sporočilo, v katerem je rečeno, da je v priporu Vladimir Dapčević, jugoslovanski državljani, ki so ga aretirali na ozemlju Jugoslavije zaradi sovražne dejavnosti. V sporočilu je dodano, da so proti Dapčeviću uvedli kazenski postopek zaradi kaznivih dejanj poba, sovražne dejavnosti in drugih kaznivih dejanj, ki so po zakonu kaznivih dejanj v državi. Ob koncu kratkega sporočila, ki ga je objavil Tanjug, je rečeno samo še to, da je preiskava v teku.

To sporočilo jasno znanje pisanje nekaterih zahodnih časnikov, ki so pred časom «zatrevali», da so jugoslovanski varnostno - obveščevalni organi menda vlada Dapčevića ujele oziroma ugrabili v Romuniji, nekateri najtrdnjše zahodni časnikarji pa so celo ugibali, da bi to utegnil biti vzrok, da so letošnje jesen odpovedali oziroma preložili že objavljen uradni obisk romunskega državnega in partijskega predsednika Nicolae Ceausescu v Jugoslavijo.

Vlado Dapčevića je eden najbolj zagrizenih informbirojevcev. To so jugoslovanski odpadniki iz časa znanega jugoslovanskega - sovjetskega spora, ki so ga povzročili Stalinski pritiski in resolucija Informbiroja leta 1948. Jugoslavija je pod Titovim vodstvom takrat jasno in odločno povedala Stalinu, da bo socializem gradila po lastni poti, v takšnih oblikah, kot ustrezajo jugoslovanskim razmeram. Navzlic močni ekonomski in politični blokadi, ki jo je izvajale pod Stalinovim diktatom vse vzhodnoevropske komunistične in delavske partije in države, je Jugoslavija obranila svojo z velikimi žrtvami priborjeno - svobodo, samo-

stojnost in neodvisnost. Leta 1950 je začela razvijati samoupravljanje kot specifično jugoslovansko obliko posrednega aktivnega sodelovanja delavcev in drugih občanov v upravljanju gospodarskih in družbenih zadev. Po Stalinski smrti in obsodbi stalinizma v Sovjetski zvezi je leta 1955 s tako imenovano beograjsko deklaracijo prišlo do normalizacije jugoslovanske - sovjetskih odnosov. Pač pa so v nekaterih vzhodnih državah ostali kot begunci nekateri Jugoslavlani, tisti redki, ki so leta 1948 obrnili Titu hrbet in se priklonili Stalinu.

Ti tako imenovani informbirojevci, nekateri so si našli zatočišče tudi na zahodu, so od časa do časa daljevali sovražno dejavnost proti Jugoslaviji, brez kakršnihkoli uspehov, pa tudi v sami Jugoslaviji so si pridobili nekatere redke privržence, posameznike in skupince, za katere so vodilne jugoslovanske osebnosti v zadnjih nekaj mesecih večkrat javno poudarile, da sicer ni nobena resnejša nevarnost, vendar pa kažejo na sovražno delovanje proti Jugoslaviji in to je treba upoštevati.

V zvezi s tem je iz zadnjega časa omebne vrednosti zgolj tako imenovani «barski primer» (po črnogorskem mestu Bar), ko so zaprli in nato obsodili približno trideset informbirojevcev oziroma neinformbirojevcev, v zadnjem času pa zahodni tisk spet poroča, da je v jugoslovanskih porih določeno število (spet okrog trideset) nasprotnikov jugoslovanskega socialističnega samoupravnega sistema. Tem se je kot se danes tudi uradno sporočilo, pridružil še eden najbolj zagrizenih informbirojevcev Vladimir Dapčević.

VLADO BARABAS

SINDIKALNE NAPOVEDI ZA LETO 1976

10 milijonov delavcev v boju za obnovitev 70 delovnih pogodb

RIM, 26. — Po podatkih sindikalnih organizacij bo leto 1976 leto delovnih pogodb. Za prihodnje leto predvidevajo, da bo treba obnoviti 70 delovnih pogodb, ki zanimajo skupno več kot 10 milijonov delavcev. Od teh jih je že zapadlo 44 in se niso bile obnovile v teku prihodnjega leta pa jih bo zapadlo še 26. Delovne pogodbe, ki zapadejo v prihodnjem letu, zanimajo skoraj 6 milijonov delavcev kmetijske, javne uprave, trgovine, industrije in raznih storitev.

Leto 1976 bo torej leto, v katerem se bodo skoraj vsi italijanski delavci udeležili bojev za nove delovne pogodbe. K že objavljenemu številu pogodb, ki jih je treba obnoviti, moramo dodati še pogodbe kovinarjev, zidarjev, kemijskih delavcev in druge, za katere so že v teku pogajanja, ki pa se bodo zaključila šele v prihodnjem letu.

V preteklih dneh pa so sindikalne organizacije predložile delodajalcem osnutke novih delovnih pogodb za uslužbence javnih prevoznih sredstev, elektrikaarjev, bančnih zavodov in manjših strok.

Zvezni tajnik CGIL Marianetti je dal izjavo o poteku pogajanj za obnovitev delovnih pogodb, ki so bile že predložene delodajalcem. Marianetti pravi, da se pogajanja različno razvijajo, da pa so tako kovinarji, kot zidarji in kemijski delavci naleteli pri delodajalcih na zelo oster odpor. Predstavniki delodajalcev se na pogajanjih najprej pritožujejo, češ da imajo že itak prevelike stroške z delavci, da je delo v Italiji zelo drago in nočejo v nobenem primeru upoštevati, da so sindikalne organizacije pripravile skupno z delavci osnutke delovnih pogodb, ki glede plač upoštevajo samo izredno težak položaj delavskih družin ter ohranitev kupne moči delavske plače.

Marianetti ugotavlja, da delodajalci najbolj nasprotujejo sindikalnim zahtevam po nadzorstvu sindikata nad politiko v podjetjih, zlasti pa še nadzorstvu pri preureditvi in naložbah, da se bo ohranilo delovna mesta in da se po možnosti poveča število zaposlenih. Sindikati hočejo z delovnimi pogodbami uzakoniti pravico obrambe delovnega mesta, delodajalci pa bi hoteli imeti proste roke, da lahko razredijo vrste zaposlenih delavcev in se bolj zaostrijo izkoriščanje.

Ta vprašanja zvezni tajnik CGIL povezuje z nedavnimi vladnimi ukrepi o preureditvi industrijske proizvodnje in pravi, da obstaja nevarnost, da bodo ti ukrepi povzročili zmanjšanje zaposlitve v industrijskih podjetjih. Po mnenju Marianetti, bodo ti vladni ukrepi, če bodo odobreni v sedanji obliki, škodljivo vplivali tudi na celotno sindikalno politiko.

Tito v Sloveniji

LJUBLJANA, 26. — Predsednik Tito je danes prišel v Brionov na Brodu pri Kranju, kjer so ga pozdravili najvišji slovenski predstavniki. Iz tega je mogoče sklepati, da bo Tito preživel novejste praznike v Sloveniji.

Zaupnica KP Indije Indiri Ghandi

NEW DELHI, 26. — KP Indije je ponovno potrdila svojo podporo vladni

Oboroženi spopadi v Zahodni Sahari

ALŽIR, 26. — Fronta «Polisario», ki se bori za popolno neodvisnost bivše španske Sahare poroča, da se je zadnje dni zapela v več oboroženih spopadih z mavretanskimi in marokinskimi zasebnimi četami. V teh spopadih naj bi zasebne sile izubili 48 vojakov, medtem ko je bilo med gerilci «Polisaria» 19 smrtnih žrtve.

Ustanovljen odbor za amnestijo v Španiji

MADRID, 26. — Zena komunističnega voditelja Lobata, ki je že 24

Prvi komentari leve in sindikalnih o vladnih ukrepih za pomoč industriji in Jugu so v glavnem negativni. Najbolj ostri proti vladnim ukrepom so socialisti, ki ugotavljajo, da je vlada tudi ob tej priložnosti šla po stari in neučinkoviti poti in da s svojimi ukrepi dejansko omogoča industriji, da lahko odpušča z dela veliko število delavcev. Sindikati se prav tako bojujejo, da bo prišlo do tega pojava zaradi dejstva, ker je vlada nakazala večjo vsoto denarja za pomoč delavcem, ki bi ostali brez dela ob preureditvi industrijske proizvodnje. Hkrati sindikati pozivajo stranke, naj se zavzemajo v parlamentu za spremembo ukrepov, da bodo lahko služili resnični obnovitvi italijanskega gospodarstva. To stališče zavzema tudi komunistična «L'Unità», ki pravi, da bo imela sedaj besedo parlament, ki bo moral jasno določiti smernice in oblike nadzorstva za

let v frankističnih ječah, je sporočila, da je bil te dni ustanovljen odbor za amnestijo v Španiji, ki bo pristikal na kralja Juana Carlosa I. za vsak primer. Odbor sestavljajo razna združenja, poklicne organizacije, sindikati in ilegalne stranke.

Medtem so sporočili, da bo sredi januarja proces proti devetim častnikom španske vojske, ki so jih aretirali zaradi pripadnosti «Demokratski vojaški zvezi». Zanje je tožilec že zahteval po tri leta ječe.

Iz Valencie poročajo, da je «guardia civil» aretirala 12 ljudi pod obtožbo, da pripadajo «španski stranki delav», ki velja za filokomunistično.

ANKARA, 26. — Turško časopisje poroča, da je ameriški predsednik Ford naročil senatorju Eagletonu, naj obišče Ankaro, Nikozijo in Atene ter posreduje v ciprskem sporu.

Prvi komentari leve in sindikalnih o vladnih ukrepih za pomoč industriji in Jugu so v glavnem negativni. Najbolj ostri proti vladnim ukrepom so socialisti, ki ugotavljajo, da je vlada tudi ob tej priložnosti šla po stari in neučinkoviti poti in da s svojimi ukrepi dejansko omogoča industriji, da lahko odpušča z dela veliko število delavcev. Sindikati se prav tako bojujejo, da bo prišlo do tega pojava zaradi dejstva, ker je vlada nakazala večjo vsoto denarja za pomoč delavcem, ki bi ostali brez dela ob preureditvi industrijske proizvodnje. Hkrati sindikati pozivajo stranke, naj se zavzemajo v parlamentu za spremembo ukrepov, da bodo lahko služili resnični obnovitvi italijanskega gospodarstva. To stališče zavzema tudi komunistična «L'Unità», ki pravi, da bo imela sedaj besedo parlament, ki bo moral jasno določiti smernice in oblike nadzorstva za

let v frankističnih ječah, je sporočila, da je bil te dni ustanovljen odbor za amnestijo v Španiji, ki bo pristikal na kralja Juana Carlosa I. za vsak primer. Odbor sestavljajo razna združenja, poklicne organizacije, sindikati in ilegalne stranke.

Medtem so sporočili, da bo sredi januarja proces proti devetim častnikom španske vojske, ki so jih aretirali zaradi pripadnosti «Demokratski vojaški zvezi». Zanje je tožilec že zahteval po tri leta ječe.

Iz Valencie poročajo, da je «guardia civil» aretirala 12 ljudi pod obtožbo, da pripadajo «španski stranki delav», ki velja za filokomunistično.

ANKARA, 26. — Turško časopisje poroča, da je ameriški predsednik Ford naročil senatorju Eagletonu, naj obišče Ankaro, Nikozijo in Atene ter posreduje v ciprskem sporu.

Prvi komentari leve in sindikalnih o vladnih ukrepih za pomoč industriji in Jugu so v glavnem negativni. Najbolj ostri proti vladnim ukrepom so socialisti, ki ugotavljajo, da je vlada tudi ob tej priložnosti šla po stari in neučinkoviti poti in da s svojimi ukrepi dejansko omogoča industriji, da lahko odpušča z dela veliko število delavcev. Sindikati se prav tako bojujejo, da bo prišlo do tega pojava zaradi dejstva, ker je vlada nakazala večjo vsoto denarja za pomoč delavcem, ki bi ostali brez dela ob preureditvi industrijske proizvodnje. Hkrati sindikati pozivajo stranke, naj se zavzemajo v parlamentu za spremembo ukrepov, da bodo lahko služili resnični obnovitvi italijanskega gospodarstva. To stališče zavzema tudi komunistična «L'Unità», ki pravi, da bo imela sedaj besedo parlament, ki bo moral jasno določiti smernice in oblike nadzorstva za

let v frankističnih ječah, je sporočila, da je bil te dni ustanovljen odbor za amnestijo v Španiji, ki bo pristikal na kralja Juana Carlosa I. za vsak primer. Odbor sestavljajo razna združenja, poklicne organizacije, sindikati in ilegalne stranke.

Medtem so sporočili, da bo sredi januarja proces proti devetim častnikom španske vojske, ki so jih aretirali zaradi pripadnosti «Demokratski vojaški zvezi». Zanje je tožilec že zahteval po tri leta ječe.

Iz Valencie poročajo, da je «guardia civil» aretirala 12 ljudi pod obtožbo, da pripadajo «španski stranki delav», ki velja za filokomunistično.

ANKARA, 26. — Turško časopisje poroča, da je ameriški predsednik Ford naročil senatorju Eagletonu, naj obišče Ankaro, Nikozijo in Atene ter posreduje v ciprskem sporu.

Prvi komentari leve in sindikalnih o vladnih ukrepih za pomoč industriji in Jugu so v glavnem negativni. Najbolj ostri proti vladnim ukrepom so socialisti, ki ugotavljajo, da je vlada tudi ob tej priložnosti šla po stari in neučinkoviti poti in da s svojimi ukrepi dejansko omogoča industriji, da lahko odpušča z dela veliko število delavcev. Sindikati se prav tako bojujejo, da bo prišlo do tega pojava zaradi dejstva, ker je vlada nakazala večjo vsoto denarja za pomoč delavcem, ki bi ostali brez dela ob preureditvi industrijske proizvodnje. Hkrati sindikati pozivajo stranke, naj se zavzemajo v parlamentu za spremembo ukrepov, da bodo lahko služili resnični obnovitvi italijanskega gospodarstva. To stališče zavzema tudi komunistična «L'Unità», ki pravi, da bo imela sedaj besedo parlament, ki bo moral jasno določiti smernice in oblike nadzorstva za

SVETOVALCI KPI V DEŽELNEM SVETU VLOŽILI RESOLUCIJO

Komunistični predlogi deželi za globalno zaščito manjšine

Dokument poudarja, da je treba opraviti težnje k omejevanju pristojnosti dežele - Deželna delegacija naj obišče parlament in ga spodbudi, da začne s proučevanjem zakonskih predlogov o globalni zaščiti

Deželna svetovalska skupina KPI je predložila v odobritev deželnemu svetu resolucijo, ki se zavzema za organsko in globalno rešitev vprašanj slovenske narodnostne skupnosti ter med drugim predvideva deželni poseg v parlamentu, ki naj čimprej začne proučevati že predložene zakonske osnutke o globalni zaščiti manjšine.

Resolucija, ki so jo podpisali vsi deželni svetovalci KPI (prvi podpisniki so načelniki skupine v deželnem svetu Colli, deželni tajnik Cuf-faro in tajnik deželnega sveta Lovriha) se uvodoma sklicuje na stališča, ki jih je deželni svet že sprejel glede vprašanj manjšine, ter na preambulo in člen 8 italijansko-jugoslovskega sporazuma iz Osimia. Načela, vsebovana v sporazumu, je vlada že odobrila, kar terja dokončno odpravo pravno nejasnega položaja, ki je privedel do absurde in je bil posledica različnih kategorij in do neenakosti v škodo znatnega dela slovenske narodnostne skupnosti v deželnem območju.

Resolucija dalje ugotavlja, da je italijansko jugoslovskega sporazum samo napravil konec tej neenakosti, ampak je tudi dokončno obravnaval z vsemi elementi teritorialnih sporov in torej z vsemi vzroki za napetost in kontrapozicijo med sosednjima državama, med obojestrano prebivalstvom in med državljanji obeh narodnosti, ki živijo v naši deželi, s čimer je bil omogočen nadaljnji razvoj enotnosti in miroljubnega sodelovanja, ki so ga italijanske in slovenske demokratske sile že zdavnaj vzpostavile, ko so porazile šovinizem in manevre fašizma.

Vse to omogoča - pravi dalje dokument - da se hitro in brez odlašanja rešijo vsi odprti problemi slovenske narodnostne skupnosti, ki se jih je treba lotiti organsko in globalno, ne glede na del deželnega ozemlja, na katerem manjšina živi, se pravi tako v tržaški in goriški, kot tudi v videmski pokrajini.

Resolucija dalje poudarja nujnost, da se v polni meri izvajajo določbe člena 6 ustave (»Republika s posebnimi normami štiti jezikovne manjšine«) in člena 3 deželnega posebnega statuta (»V deželi je priznana enakost pravic in trajnaja vseh državljanov ne glede na jezikovno skupino, kateri pripadajo, z zaščito etničnih in kulturnih značilnosti«), v zvezi s tem pa še posebno naglašajo, da je potrebno dokončno odpraviti težnje k zanikanju ali omejevanju deželnih pristojnosti. Nemogoče je namreč smatrati za zaščito etničnih manjšin - je rečeno v dokumentu - kot »predmet« državne ali deželne pristojnosti, saj gre za temeljno načelo» ustavne ureditve, ki torej obvezuje prav vse, še posebno pa deželo, kakršna je naša, ki je bila ustanovljena s posebnim statutom prav zaradi obstoja slovenske narodnostne manjšine na svojem ozemlju in zaradi potrebe, da se manjšina kot taka zaščiti.

Resolucija nato ugotavlja, da so bili že pred leti predloženi v parlamentu zakonski osnutki za globalno rešitev problemov slovenske narodnostne manjšine in da so poleg tega še vedno odprti nekateri specifični problemi, ki so življenjske važnosti za manjšino. Med te probleme resolucija naštevajo uporabo slovensčine v vseh izvoznih organih, izpopolnitev slovenskih šolskih ustanov in njihovo avtonomijo kot avtentičnega izraza narodnostne manjšine in njenih značilnosti, uvedbo radiotelevizijskih oddaj v slovenski in ustvarjanje ustreznih struktur v deželnem glavnem mestu z demokratičnim sodelovanjem same manjšine, priznanje javnega značaja Slovenskega stalnega gledališča in Glasbene matice ter končno uresničenje take gospodarske in družbene politike, ki naj teži k razvijanju etničnih posebnosti manjšine in naj jo štiti pred vsemi oblikami raznarodovanja, vstevami tisto, ki jo povzroča prisilno izseljevanje zaradi gospodarske, socialne in kulturne zaostalosti, na primer iz Nadiških dolin.

Deželni svet zato sklene - predlaga dokument deželnih svetovalec

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR priredil v Kulturnem domu 28. decembra ob 17. uri zaključno predstavo 30. obletnice osvoboditve. Na svečani koncert so vabljene predstavniki borbevskih in drugih organizacij s tostran in onstran meje. Pozdravila 'bosta predstavnika VZPI - ANPI in SPZ. Balado v zvebi TPPZ bodo spremljali odlomki dokumentarnih filmov in diapozitivov iz druge svetovne vojne. Vstopnice so v predprodaji pri blagajni Kulturnega doma danes, 27. decembra, od 10. do 12.30 in jutri, 28. t.m., od 16. do 17. ure. Čisti izkupiček je namenjen skupnosti handikapiranih na Opčinah.

V prostorih Kulturnega doma prijeto ekipa Agit-prop TPPZ svoje fotografsko razstavo o nastopih ob 30. obletnici osvoboditve.

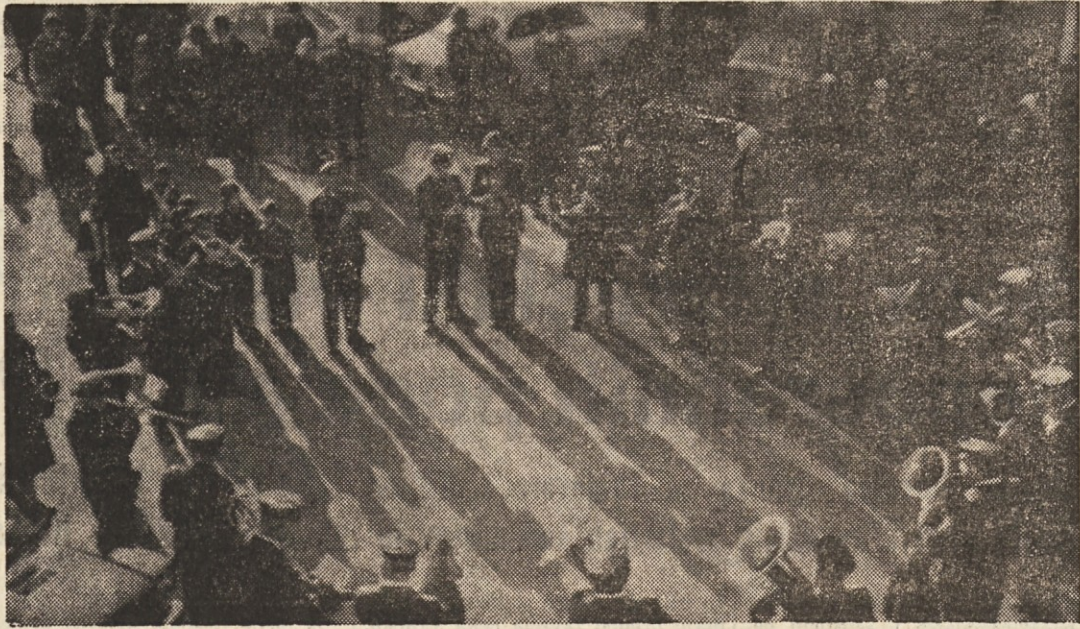
Na razpolago bodo gramofonske plošče LP PARTIZANSKA BALADA.

KPI - da pošlje svojo delegacijo k predsednikoma poslanske zbornice in senata ter k predsednikom parlamentarnih skupin, katerim bo orisala zahteve, ki jih vsebuje resolucija, ter jih spodbudila, da bi se nemudoma začela proučevati zakonskih predlogov o globalni zaščiti slovenske narodnostne manjšine v Italiji.

Resolucija obvezuje tudi deželni odbor, naj se loti reševanja problemov slovenske narodnostne manjšine v okviru novega odnosa med deželo in državo in z valoriziranjem pristojnosti dežele ter pozitivne vloge, ki jo mora odigrati slovenska narodnostna manjšina v Furlaniji - Julijski krajini ob popolnem uvažanju svojih pravic. To je manjšina - poudarja dokument - ki je dala velik prispevek boju proti fašizmu, za demokratično in svobodo, za prijateljstvo in sodelovanje med narodi. Deželni odbor je tudi obvezan, da v roku tri mesece predloži deželnemu svetu načrt pobud in specifičnih predlogov, ki naj upoštevajo zahtevo po zaščiti pravic in značilnosti slovenske narodnostne skupnosti, in to glede gospodarskega programiranja, urbanističnega načrtovanja, razvoja kmetijstva in gorskega gospodarstva, jursarskih zemljišč, zaščite okolja, vzgoje in kulture, toponomastike in krajevnih uprav, socialnega skrbstva in turizma. Glede vseh teh snovi se dokument zavzema za revizijo obstoječe deželne zakonodaje. Resolucija deželne skupine KPI se zaključuje z zahtevo, naj dežela skrbi za razvoj slovenske narodnostne skupnosti na vseh področjih in za njeno aktivno sodelovanje v pripravi in izvajanju izbiri, ki jo zadevajo.

Dokument so podpisali Mario Colli, Antonino Cuffaro, Dušan Lovriha, Arnaldo Baracetti, Fulvio Bergomas, Mario Bettoli, Otello Bosari, Flaminio De Cecco, Galliano Donadel, Giulio Magrini, Antonio Moschini, Arrigo Pascolat in Spartaco Zorzenon.

Prijetno praznično razpoloženje v znamenju ugodnega vremena

Tradicionalni nastop nabrežinske godbe za božič.

V teh dneh, ko se leto nagiba h koncu, človek rad odloži vsakdanje skrbi in tegebe ter se prepusti prazničnemu razpoloženju. To razpoloženje se je pričelo že v sredo, na božično viljo, ali za marsikoga že prej, če je odšel za daljše obdobje na smučanje, ali kam drugam. Kdor je v sredo ostal doma, je po ustaljenem običaju posvetil prav gotovo precej časa nakupom. Vsaka družina si za božič privoščila nekaj posebnega, česar si ne more privoščiti vsak dan. Božič je običajno tudi dan, ki ga vsako leto preživi v družinskem krogu. Tako je bilo tudi tokrat. Veto pa je bilo večeraj na cestah veliko bolj razgibanbo. Uspeh vsakega praznika je v ve-

liki meri odvisen tudi od vremena. Medtem ko se je na viljo in božič držalo bolj sušeno in se je zaradi vlažne malokomu zljubilo na daljšo pot, se je večeraj namnehnili pravi pomladni dan. Na Nasmeh, tostran in onstran meje, je bilo izletnikov kot le malokdaj. Tudi vse gostilne so jih bile polne. Po starem običaju je precej ljudi odšlo tudi v Boljunec, kjer je vsako leto, na praznik sv. Stefana, tradicionalno lučanje. Žal, se ta navada čedalje bolj izgublja. Na Gorici, glavnem boljunskem trgu, se je sicer zbralo ob napovedani uri nekaj deklet, ki so nato obmetavale s pomarančami in jabolki vaške fante, a takšnega razpoloženja, kot ga pomnijo starejši, ni bilo. Pred dnevi se je celo govorilo, da letos ne bo lučanja, pobuda pa je nato prevzelo domače prosvetno društvo »F. Prešeren«.

Polnočnice se je udeležilo precej ljudi. Najpomembnejša je bila v mestni katedrali, kjer je nadškof msgr. Cocolin v svoji pridigi povečal božični praznik s perečimi vprašanji sedanje družbe. Med drugimi božičnimi navadami, ki so se še ohranile, naj omenimo božični koncert, ki ga vsako leto priredi nabrežinska godba na glavnem vaškem trgu. Tudi letos, kakor vidimo na sliki, je godba privabila na trg lepo število vaščanov.

Med slovensko polnočnico pri Sv. Jakobu

Telefonsko opozorilo o bombi v cerkvi

Protislovesno dejanje in izzivanje. Tako bi ocenili anonimni telefonski poziv, s katerim je nekdo med slovensko polnočnico ob 22. uri pri Sv. Jakobu telefoniral, da je v cerkvi bomba. Kaplan Silvij Šuligoj je zaključil molko, nato pa povabil prisotne, naj nemudoma zapustijo cerkev. Podroben policijski pregled pa je dokazal, da v cerkvi ni nobene bombe.

To dejanje je vzbudilo precejšnje ogorčenje, saj je bil to prvi telefonski poziv o domnevnih bombi v neki cerkvi. Dejstvo, da je od njega

KLICI NA POMOČ V BOŽIČNI NOČI

Tragična smrt petdesetletnika nedaleč od meje pri Repentabru

Jožef Sperne iz Dola je po poti domov nerodno padel in si zlomil nogo Zmrznil je v ledeno mrzli noči, ker mu ni nihče priskočil na pomoč

Božična noč se je tragično končala za 50-letnega Jožefa Spermata iz Dola pri Repentabru. Na božični večer se je Sperne vračal domov; stanoval je v hišici ob železnici, tik ob italijansko-jugoslovske meji. V vasi so ga videli okoli 23. ure, ko se je odpravil proti domu, kjer je živel sam. Pred tremi leti mu je umrla žena, en sin služi vojaški rok v Ljubljani, drugi pa je bil v službi. Med potjo je nerodno

padel in si zlomil nogo. Klical je na pomoč, a nekateri domačini, ki so baje šlišali te klice, niso mogli ugotoviti, odkod prihajajo. Sperne je tako obeležal na tleh. Noč je bila izredno mrzla in nesrečen je bil v zgodnjih jutranjih urah, ko mraz najbolj pritiska, zmrznil.

Ze na božič so domačini obvestili oblasti o nočnih klicih na pomoč; vse iskanje pa je bilo zaman. Šele

SPOROČILO DEŽELNEGA ODBORNIKA ZA INDUSTRIJO

Vladna ukrepa v podporo industrije v deželi F-JK

Iz deželnega sklada za industrijo bodo dodelili 90 milijard lir za gradnjo kemijske tovarne v Tržiču

Deželni odbornik za industrijo Nereo Stopper je v teh dneh izdal sporočilo, v katerem seznanja javnost z dvema ukrepoma, ki naj bi prispevala k delnemu dvigu industrijske dejavnosti v naši deželi.

Vlada je namreč sprejela zakonski odlok, ki predvideva dodelitev 90 milijard lir iz deželnega sklada za industrijo za pričetek gradnje velike kemijske tovarne mednarodne družbe »La Roche« v Tržiču. Gre za industrijsko pobudo velikih razsežnosti, ugotavlja deželni odbornik, ki bo zagotovila precejšnje zaposlitve predvsem intelektualne delovne sile ter pokrila pomemben industrijski sektor - to je kemijsko-farmaceutski sektor - ki je bil do sedaj le v manjši meri prisoten v naši deželi.

Drugi ukrep predvideva financiranje nekaterih večjih industrijskih podjetij v naši deželi na podlagi zakona št. 464 o industrijski prenovi. Medministrski odbor, ki se je

pred kratkim sestel na ministrstvu za industrijo in se ga je udeležil v predstavništvu dežele Furlanije-Julijske krajine ravnatelj deželnega odborništvaja za industrijo in trgovino dr. Pastorini, je namreč sprejel načrte za prenosno industrijskih objektov, ki jih je predložilo šest industrijskih podjetij naše dežele. V ta namen je medministrski odbor odredil 40 milijard lir, kar bo omogočilo za 10 milijard lir naložb. Podjetja, ki bodo deležna tega finaniranja so SIRT iz Trsta, Cotonificio Udinese, Safau iz Vidma, Soc. Bustese Industrie riunite iz Gorice, Siap iz Maniaga in Filatura Casca-mi seta iz Tarcenta.

Ti izredni posegi države, za katere se je deželna uprava živo zavzemala, bodo po mnenju odbornika za industrijo omogočili rešitev nekaterih težkih problemov, ki jih je splošna gospodarska kriza še zaostila, poleg tega pa bodo zavarovali nad 2500 delovnih mest, ki so bila v nevarnosti.

Macario in Rita v gledališču Rossetti

V gledališču Rossetti gostuje v teh dneh igralska skupina s komikom Macariom in pevko (tokrat tudi igralko) Rita Pavone z lahkotno, malce patetično in včasih osladko komedijo »Dvojica na terasi« avtorjev Amendole in Corbuccija.

Podležsko neizkušeno deklet (Rita) se odloči za umetniško kariero. Pride v veliko mesto in najde v nekem zakotnem penzionu odslužnega profesorja violine, ki so ga poglagnili iz orkestra, ker je soigralcu po nerodnosti z lokom iztaknil oko. Ta ji natoči čistega vina o pokvarjenosti umetniškega ambinta in deklet je že na robu obupa ter hoče narediti samomor. Vrže se pod neki avto, ki ga vozi lep mladenič, ki pa prepreči tragedijo s tem, da zavoz v zid. Dovolj za začetek sentimentalne dueta, ki bi se tudi lahko na hitro srečno zaključil, če se ne bi odločilo, da lepi mladenič ni nihče drug, kot sin tistega očeta, bogatega seveda, kateremu je profesor violine pred dolgimi leti iztaknil oko. Vno zaplet in na koncu vendarle srečen konec, seveda z zaroko in tudi s pobojanjem med bivšema orkestrastema.

To je vsebina v glavnem, vmes pa je mnogo puščic na današnje razmere v deželi Italiji, precej pridrigarskega paternalističnega tona in tudi nekaj poceni sentimentalnosti in umirjenega seksa. Vse skupaj nič posebnega, vendar predvsem po zaslugi Macarije, igralske, izkušnosti in Ritinega simpatičnega nastopa, z nekaj pevskimi vložki še kar sprejemljivo za dve brezskrbni in odvečni urici. Ob njiju nastopa še nekaj manj znanih igralcev, ki ustvarjajo potreben okvir.

Tržaški slikarki Giuliani Griselli Di Lena, ki se je udeležila mednarodnega slikarskega natečaja »Italia 2000«, so podelili nagrado »Marc Aurelio« za leto 1975. Nagrado so ji podelili v Rimu ob prisotnosti številnih predstavnikov oblasti in umetnikov.

VRSTA TATVIN V BOŽIČNIH DNEH

IZ LEKARNE SO UKRADLI MANJŠO KOLIČINO MAMIL

Izraelski turisti so izmaknili možno z zlatnino in denarjem za tri milijone lir

Tatovi so izkoristili praznično vzdušje in vrvež na mestnih ulicah za številne podvige. V zadnjih treh dneh so obiskali vrsto stanovanj, mnogo je bilo tatvin v trgovinah in javnih lokalih.

Najbolj nenavadna je bila tatvina v lekarni Naselju sv. Sergija. Ko je lastnik večeraj dopolnilo odpr rebrato je videl, da so šipe na vratih razbiti. Pregledal je vse lekarno in ugotovil, da so neznanči odnesli le večjo količino mamil, ki jih je hranil v skladišču, pustili pa so ves denar, ki ga je imel v blagajni. Prodajna cena ukradenih zdravil znaša kakih 20.000 lir, dejansko pa gre za mamil, ki jih lahko lekarnar proda le po zdravniškem receptu in je torej njihova vrednost na črni borzi znatno višja.

Izraelska turistka Esther Barilan se bo verjetno še dolgo spominjala obiska v našem mestu. Včeraj si je ogledala mestno središče, spoto-

ma pa se je ustavila v dveh javnih lokalih. Prav v enem izmed teh ji je nekdo iz torbice izmaknil možno, v kateri je hranila dva prstana z briljanti, zlati žigalnik, 500 dolarjev in še nekaj zlatnine in skupni vrednosti približno 3 milijonov lir. Gospodinja Claudia Frata por. Flora iz Ceste za Rocol 115 je bila neprijetno presenečena, ko se je v božični noči vrnila domov. Vlomilci so zbili vrata s tečajev in ukradli vse, kar je bilo vredno ukrasti. 450 tisoč lir v gotovini in za poldrug milijon lir zlatnine. Pri ostalih tatvinah, ki jih je bilo, kot že rečeno, kar precej, pa je bil plen znatno manjši.

Več požarov suhljadi

V zadnjih treh dneh je bilo na Tržaškem več požarov suhljadi. Največjega so zabeležili v četrtek zvečer v bližini bivše smodnišnice nad Montebellom, kjer so plameni zajeli več tisoč kvadratnih metrov zemljišča. V četrtek je gorelo tudi na Kolišču pri Cerovljah, kjer so plameni zajeli kak hektar zemljišča; openski gasilci so bili tam zaposleni skoraj tri ure. Sinoti pa so plameni zajeli manjše ozemlje ob trbiški cesti pod Katinaro. V teh dneh je gorelo tudi v Miljskih hribih, v bližini Proseka in na več krajih vzdolž trbiške ceste.

V božični noči so pobalini razbili tri izložbe

Običajni pobalini, ki se v zadnjem času pogosto zabavajo z razbijanjem izložbenih oken, so bili v božični noči zopet na delu. Razbili so izložbo trgovine s fotografskimi predmeti na Borzmem trgu, izložbo trgovine z gospodinjstskimi predmeti v Ul. Mazzini in šipo na vratih bara na Trgu stare mitnice. Pri tem sta bili lažje ranjeni dve osebi: lastnik bara Fabio Picco in Albano Baiz, ki je na Borzmem trgu zgrabil enega pobalina, kateremu pa so v dvignjenimi pestmi priskočili na pomoč njegovi pajdaši. Obema so v bolnišnici nudili prvo pomoč.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

30 let neprekinjenega delovanja

ALDO NICOLAJ

STARA GARDA

tragikomedijska v dveh dejanjih

Prevod Borut Trekman

Scenograf in kostumograf Edvard Zajec

Režija MARIO URSIČ

DANES, 27. decembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na OPCINAH

Gledališča

ROSSETTI

Danes ob 20.30 izven abonmaja: Macario in Rita Pavone »Due sul pianerottolo« Corbuccia in Amendole. Za abonente 20 odst. popusta.

Od 30. decembra do 4. januarja 1976 Aroldo Tieri in Giuliana Lojodice »Zakonska postelja«.

AVDITORIJI

Drevi ob 20.30: »Anatol« z Gabrielem Lavio, Manuelo Kustermann in Virginio Zernitzom. Red »La sobota«. Rezervacije pri Osrednji blagajni, Pasaža Protti za ponovitve do 5. januarja 1976.

Kino

Ariston 16.00 »Libera amore mio«, barvni film, igra C. Cardinale.

Grattacielo 15.30 »Pasqualino Settebellezze«, barvni film. Igra Giancarlo Giannini.

Fenice 15.00 »Un genio, due compari e un pollo«. Barvni film. Igra Terence Hill.

Excelsior 15.30 »I tre giorni del Condor«. Igrajo R. Redford, F. Durnaway, C. Robertson, M. Von Sydow. Barvni film.

Nazionale 15.00 »Cenerentola«, barvni Walt Disneyev film.

Eden 15.00 »Il padrone e l'operaio«, barvni film. Renato Pozzetto. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 16.00 »Attenti al buffone«. Barvni film. Igrata N. Manfredi in M. Melato. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 16.00 »Amici miei«, Barvni film, igrata U. Tognazzi in G. Moschini. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Capitol 16.30 »Il gatto mammona«. Barvni film. Lando Buzzanca. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Cristallo 16.30 »Africa-express«. Barvni film. Igrata Giuliano Gemma. U. Andrews.

Moderno 16.30 »Plange il telefono«. Barvni film. Igra: Domenico Modugno.

Filodrammatico 15.30 »Banana meccanica«, barvni film. Prepovedan mladini pod 13. letom.

Ideale 16.00 »Sette spose per sette fratelli«. Barvni film.

Impero 16.00 »La pantera rosa colpisce ancora«. Peter Sellers.

Vittorio Veneto 16.30 »La nipote«. Barvni film. Igrata F. Muzio in D. Vargas. Prepovedan mladini pod 13. letom.

Abbazia 16.00 »Il seme del tamarindo«. Barvni film. Igrata Omar Sharif in Julie Andrews.

Radio 16.00 »Robin Hood«, barvna risanka.

Astra 16.30 »Giubbe rosse«, barvni film. Igrata F. Testi, R. Ceschia.

Mignon 16.00 »Il mistero delle 12 sedie«. Barvni film.

Volta - Milje 17.00 »Herbie, il magliolino sempre più matto«, Walt Disneyev barvni film.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 27. decembra JANEZ

Sonce vzhaja ob 7.45 in zatone ob 16.27 — Dolžina dneva 8.42 — Luna vzhaja ob 1.56 in zatone ob 12.35.

Jutri, NEDELJA, 28. decembra NEDOLŽNI OTROCI

VREME včeraj: Najvišja temperatura 8,2 stopinje, najnižja 3,7, ob 19. uri 6,2, zračni pritisk 1023,1 narasča, nebo jasno, vlaga 54-odst., brez vetra, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 24. decembra se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 85-letna Anna Stefanutti vd. de Zuccato, 88-letni Mario Bisiani, 17 dni stara Martina Mazzon, 73-letna Lidia Degrassi, 73-letni Attilio Moreto, 73-letni Elsa Casanova vd. Sergi, 64-letni Bruno Tiban, 79-letna Lucia Perini, 64-letni Giovanni Cereali, 36-letna Dirce Merlak vd. Paladino, 63-letna Cristina Scocchi por. Vatta, 76-letna Antonia Maria Gropaiz vd. Bernetti, 77-letni Lodovico Lampe, 72-letna Grazia Scaringi vd. Civita, 61-letna Valeria Giorgi por. Novacco, 73-letna Graziella De Cola, 74-letna Maria Bullo por. Mosetti, 80-letna Maria Guštin vd. Guštin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; Al Cedro (INAM), Trg Oberdan 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belgogio 4; Ai due Lucci, Ul. Giustiniana 44.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sešljan: tel. 209-197; Zavilje: tel. 213-137; Milje: tel. 217-124.

La Termoelettrica

ŠVEDSKO ELEKTRIČNO GRETJE

Vse najboljše originalne firme po neprekočeni cenah.

TRST - UL. S. GIACOMO IN MONTE, 1

TEL. 744600

POLAGANJE PLASTIČNIH IN TOPLIH PODOV

Martin Petelin - Nabrežina 145 - Tel. 200-407

PAM železnina

STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI

za Industrijo, kmetijstvo in ža dom

TRST (Industrijska zona) D O M J O, 12 - Tel. 264-979

NOVI zastopnik

RENAULT

vam na razpolago

F. ZAGARIA

Trst, Trg Sonsovinio 6

tel. 725-390

SERVIS IN REZERVNI DELI

Ul. Lazzarotto Vecchio 24

tel. 62833-4

Občinski svet repentabske občine izraža iskreno sožalje svojemu svetovalcu Dušanu Guštinu ob izgubi drage mame.

Sekcija PSI Zgonik - Repentabor izraža globoko sožalje tovarišu Stanku in Dušanu Guštinu ob smrti predrage matere.

Dne 23. t.m. nas je za vedno zapustila naša predraga mama in nona

MARIJA GUŠTIN roj. GUŠTIN

Pogreb bo danes, 27. t.m., ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na repentsko pokopališče.

Zalostno vest sporočajo: sinovi Stanko z družino, Dušan in Miro, hči Marija, snaha Ivanka vnuk Lojzek, vnučkinji Tatjana in Nives.

Repen, 27. decembra 1975

Dne 25. t.m. je preminila naša ljubljena žena, mama in nona

MARIJA KARIŽ por. RENZI

Pogreb bo danes, 27. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Konkonek, 27. decembra 1975

Dne 23. t.m. nas je za vedno zapustila naša predraga mama in nona

MARIJA GUŠTIN roj. GUŠTIN

Pogreb bo danes, 27. t.m., ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na repentsko pokopališče.

Zalostno vest sporočajo: sinovi Stanko z družino, Dušan in Miro, hči Marija, snaha Ivanka vnuk Lojzek, vnučkinji Tatjana in Nives.

Repen, 27. decembra 1975

Dne 25. t.m. je preminila naša ljubljena žena, mama in nona

MARIJA KARIŽ por. RENZI

Pogreb bo danes, 27. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Konkonek, 27. decembra 1975

Dne 23. t.m. nas je za vedno zapustila naša predraga mama in nona

MARIJA GUŠTIN roj. GUŠTIN

Pogreb bo danes, 27. t.m., ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na repentsko pokopališče.

Zalostno vest sporočajo: sinovi Stanko z družino, Dušan in Miro, hči Marija, snaha Ivanka vnuk Lojzek, vnučkinji Tatjana in Nives.

Repen, 27. decembra 1975

S SEJE REPENTABRSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Vodstvo kmetijskega nadzorništva naj prevzame slovenski izvedenec

Odobrene nekatere spremembe gradbenega pravilnika

V torek se je sestel repentabrski občinski svet, ki je razpravljal o spremembah in tolmačenju urbanističnih pravil. Na začetku se je župan dr. Pavel Colja podal kratko poročilo o vsedravnem kongresu UNCEM (Unione nazionale comuni ed enti montani), ki je bil v Firencah od 11. do 13. t.m., in katerega se je udeležil kot predstavnik repentabrske občine. Poudaril je, da je tokrat prišlo prvič do izvolitve skupščine, v kateri so prisotne vse sile ustavnege loka od KPI do PLI. Na kongresu je bila močno poudarjena vloga gorskih skupnosti v bodočem upravljanju goratih predelov Italije in zahteva po njihovi avtonomiji, predvsem urbanistični.

Župan je tudi sporočil, da je u prava podprla zahtev slovenskih kmetovalcev in Kmečke zveze, da bi vodstvo pokrajinskega kmetijskega nadzorništva prevzel slovenski izvedenec. Prav v tem smislu je župan tudi poslal pismeno zahtevo deželnemu odborniku za kmetijstvo.

Občinski svet je nato soglasno odobril nekaj sprememb gradbenega pravilnika, predvsem take, ki se tičejo načela določanja višine zgradb, kopanja temeljev, nasipanja in površine odprtih in oken.

Župan je tudi izrekel globoko sožalje svetovalcu Dušanu Gustinu ob bridki izgubi matere.

Ob koncu seje se je župan zahvalil odbornikom za njihovo sodelovanje, voščil vsem svetovalcem njihovim družinam ter vsem občanom vesele božične ter novoletne praznike in izrazil željo, da bi se v letu 1976 uresničile dolgo pričakovane težnje slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Tržaški odsek «Junior Chamber Italiana» se bo vključil v posebno «business game» (poslovno tekmo), ki jo organizirajo Junior Chamber in Danske v sodelovanju z družbo IBM. V bistvu gre za to: Danci bodo tekmovalcem posredovali vrsto podatkov o gibanju tržišča, proizvodnji, cenah, itd., tekmovalci pa bodo morali sprejeti določene emendžerske ukrepe. Ukrepe, ki se bodo nabrali iz 18 evropskih dežel, bodo Danci izročili elektronskemu računalniku, ta pa bo določil, kateri ukrepi so gospodarno najbolj pravilni in ustrežni. Tržaški «Junior Chamber» vabi nosilne ljudi in podjetja iz naše pokrajine, da pristopijo k tej pobudi, katere namen je pospeševati izmenjavo mnenj in izkušnje med gospodarstveniki in podjetniki iz različnih držav.

Prireditve na Gospodarskem razstavišču v letu 1976

Vodstvo Gospodarskega razstavišča v Ljubljani (zastopniki ustanove so bili pred kratkim v Trstu, kjer so na trgviski zbornici in na Gospodarskem združenju uradno predstavili sejem Alpe-Adria 1976) je objavilo spored sejemskih prireditvev za prihodnje leto. Koledar je precej bogat in obsega naslednje specializirane prireditve: Sejem kon-

fekcije, modnih tkanin, pletenja in usnjarskih izdelkov «Moda 76» (od 17. do 23. januarja); Mednarodna razstava sredstev za zaščito okolja «Tehnika za okolje 76» (od 4. do 10. februarja); Mednarodni sejem proizvodnih sredstev za trikotno industrijo, tekstilno in usnjarsko konfekcijo (od 2. do 5. marca); 15. mednarodni sejem blaga za široko potrošnjo «Alpe-Adria 76» (od 6. do 11. aprila); mednarodni poslovni sejem tkanin in dodatkov za oblačilno industrijo «Setex 76» (od 25. do 27. maja); 12. mednarodni sejem strojev in opreme za obdelavo in predelavo lesa «Lesni sejem 76» (od 7. do 12. junija); 22. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem «Vino 76» (od 30. avgusta do 5. septembra); mednarodna «Vrtarska razstava 76» (od 18. do 21. septembra); mednarodna razstava elektrone, telekomunikacij, avtomatizacije in jedrske tehnike «Sodobna elektroni-

Izšla je zbirka aktov junjskega posveta o kavi

Vodstvo tržaškega velesejma je izdalo zbirko aktov z 11. mednarodnega dneva o kavi, ki je bil v preteklem juniju v okviru 27. mednarodnega tržaškega velesejma. «Daru» je kakor znano organiziralo tržaško združenje trgovcev s kavo, vodil pa ga je predsednik organizacije dr. A. Hesse. Glavna tema se je na našala na obnove mednarodnega sporazuma za kavo. Zbirka aktov je na prodaj v tiskovnem uradu sejemskih ustanov, Trg De Gasperi 1 - telefon 733201. Posamezen izvod stane 6.000 lir.

Darovi in prispevki

Za nakup novih oblek za pevski zbor F. Prešeren so darovali vsi:

Pepi Strajn (št. 231) 5000 lir, Mi- ro Žerjal (256) 2000, Pepi Metlika (214) 3000, Rudi-Vanja Žerjal (307) 5000, Davorin Sancin (307) 1000, Slavko Korošec (307) 5000, Lado Slavec (270) 5000, Marička Žerjal 5000, Marino Pečenik (260) 2000, Alma- Zofka Ota (357) 5000, Pepi Žerjal (226) 2000, Graciano Žerjal (245) 1000, Vida Pečenik (260) 1000, Ma- rjo Sancin (283) 1000, Dragica Ga- buro (271) 1000, Berto Žerjal (409) 2000, Stojan Mauri (408) 1000, Lean- dro Alberti (320) 2000, Karlo Sancin (295) 1000, družina Granduž (94) 3000, Stefi Bratina (378) 1000, Nadia Mattioli (349) 1000, Anamarija Gi- gante (349) 1000, Slavko Žerjal (348) 3000, Rika Kuret (289) 5000, Josipa Klun (75) 5000, Roberto Že- rjal (440) 2000, Marija Curman (60) 2000, Magda Maver (155) 5000, le- karna Mazzo (74) 1000, Mario Kos (265) 1000, Karlo Kraljič (21) 5000, Edvin Žerjal (333) 4000, Ana Bol- čič (382) 5000, Silvester Zobeč (3) 5000, Santa Žerjal (262) 3000, Elza Mauri (349) 3000, Rudi Korošec (76) 5000, Mer Žerjal (405) 5000, Balda Sancin (62) 1000, Stašo Žerjal (110) 3000, Aldo Zobeč (117) 4000, Zdravo Žerjal (137) 2000, Pepca Žerjal (211) 1000, Lucija Betelli (157) 3000, Vi- torio Zobeč (244) 1000, Sommer (307) 1000, Marija Turko (307) 1500, Vida Sancin (262) 1000, An- ton Glavina (273) 5000, Silvester Koren (260) 5000, Pavil Pouh 3000, Aldo-Venco Maver (380) 10.000, Da- mjan Žerjal (211) 2000, Avgustin Petaros (212) 1000, Eda Cusattelji (307) 2500, Oskar Kraljič (227) 1000, Bernarda Stefancić (342) 1000, Rikardo Stržaj 1000, Umberto Alberti (409) 2000, Antonia Alberti (320) 2000, Draga Ota (170) 1500, Fulvio Correti (368) 2000, Marina Košuta

(349) 3000, Marija Maver (64) 2000, Kristina Vodopivec (348) 1000, Ma- rio Kozina (155) 2000, Nine Slavec (218) 3000, Vera Cah (253) 1000, Darinka Zobeč (55) 2000, Edvin Sal- vi (218) 2000, Edvin Bandi (357) 1000, Lojzka Mauri (422) 1000, Dra- ga Ota (21) 2000, Ljiljiva Ota (21) 2000, Mila in Marija (240) 9000, Guernio Benčić (393) 10.000, Cvet- ko Zobeč (3) 5000, Emil Zobeč (153) 2000, Darinka Sancin (390) 1000, Marija Žerjal (320) 5000, Karmela Žerjal (79) 500, Ida Boneta (93) 500, Matilda Knez (116) 500 Marija Mihelič (115) 2000, Mirol Žerjal (133) 1000, Emilia Vata (131) 1000, Libera Mingot (136) 500, Lidija Sla- vec (159) 1000, Silvij Starec (280) 10.000, Zorko Taučar (384) 1000, Ervin Žerjal (449) 2000, Anton Strajn (358) 4000, Rino Gorazd Ku- ret (240) 10.000, gostilna Savron (62) 2000, Mira Vrech (88) 5000, Vanda Grdina (371) 5000, Valerija Mihalič (201) 2000, Danilo Germani (181) 1500, Miljo Žerjal (446) 1000, Mario Ota (48) 10.000, Marija Mauri (157) 1000, Angei Gregori (445) 3000, Zdravko Korošec (96) 2000, Darica Mauri (55) 5000, Dora San- cin (335) 1000, Dušan Korošec (330) 5000, Ivanka Žerjal (46) 1000, Drago Kolonj (348) 5000, Just Švara (130) 1000, Alma Karli (72) 1000, Marta Meneghetti (233) 1500, Da- nilo Starec (375) 2000, Danila Cor- batti (384) 1000, Danilo Žerjal (305) 2000, Sonja Polh (389) 2000, Lojzka Correti (52) 5000, Marija Sancin (62) 500, Antonia Klun (148) 1000, Ma- rija Sancin (59) 8000, Mila Montanja (70) 2000, Giovanni Marchezich (71) 1000, Anica Granzich (319) 2000, Branimir Žerjal (41) 5000, Rino Mondo (457) 2000, Ida Canciani (127) 2000, Ivanka Pregarc (366) 3000, Zoran Parovel (45) 1000, Do- ra Zorut (272) 1000, Klara Kocjan- čič (131) 5000, Cvetimir Kod (36) 2000 in Karmelo Maver 3000 lir.

GORIŠKI DNEVNIK

LETNÍ OBRAČUN NA SEJI UPRAVNEGA ODBORA

Nad 13 milijard lir so porabili na Goriškem v letu 1974 za zdravstveno oskrbo pri INAM

Občuten povisek stroškov v primerjavi s prejšnjim letom - Nad 7 milijard zabeleženega deficita

V letu 1974 je goriška podružnica INAM porabila za vse vrste zdravstvene oskrbe za svojih približno 84.000 zavarovancev 13.126.116.000 lir. To je občuten porast v primerjavi z obračunom v letu 1973, ko so v isti namen porabili 7.755.202.000 lir. Največji vzrok za podražitvev pripisujejo visokim stroškom za o- skrbo v bolnišnicah, ki se je v e- nem letu podražila kar za 222 od- stotkov in sicer od 2.156.000.000 lir, na 6 milijard 962 milijonov lir. Tako občutno podražitvev storitev v bolnišnicah pripisujejo dejstvu, da so do leta 1973 ustanove za zdrav- stveno zavarovanje plačevale bol- nišničam oskrbo po osnovni ceni iz leta 1969, ki je bila zvišana le za 55 odstotkov, lani pa so bolnišnice zahtevale plačilo polne režijske zdravstvene oskrbe.

Medtem ko so se izdatki občutno povisali so se dohodki zmanjšali. Vnovčili so je 5.818.903.000 lir, kar je za pol milijarde lir manj kot v letu 1973. Do takega zmanjšanja je prišlo, kljub zvišanim plačam, za- radi številnih odpustov v tovarnah in na drugih delovnih mestih ter zaradi pošiljanja številnih delavcev v dopolnilno blaginjo. Medtem ko so imeli v letu 1973 deficit v vred- nosti milijarde in pol lir, se je ta v lanskem letu dvignil na sedem milijard in tristo milijonov lir.

Poročilo o tem obračunu je podal predsednik upravnega odbora zavo- da Achille Colautti, podrobnije pa je posamezne postavke prikazal ravnatelj dr. Giuseppe Natale. Za zdravniške preglede so plačali ne- kaj manj kot milijardo lir, za go- spodarsko pomoč nekaj nad dve mi- liardi, za nakup zdravil milijardo in po, za stroške ambulanc pa 300 milijonov lir. Upravni stroški so znašali 284.000.000 lir. Povprečni strošek na posameznega varovanca je v zadnjem desetletju poskočil od 38.000 lir na 155.462 lir.

V debato so posegli številni člani odbora. Zastopnik industrijskega čla- na Geoti je prikazal velik prispevek, ki ga dajejo v ta sklad delodajalci, kritiziral pa je delovanje zdravni- kov. Posl. Franco je poudaril po- trebo pokrajinskega več. Izrekel je že- ljo, da bi uvedli zdravstveno in bol- ničarsko oskrbo na domu. Fabris pa je zahteval večjo prisotnost za- voda na delovnih mestih. Predsed- nik Colautti je zaključil debato in izrekel zahvalo uslužbenecem in funk- cionarjem zavoda za dobro poslo- vanje, zagotovil je, da si bodo pri- zadevali izboljšati oskrbo, vendar je pa ugotovil težave v zvezi s fi- nansiranjem.

Zanimivo predavanje o vzhodni meji

Veliko število ljudi, od katerih je bilo precej mladine, se je ude- ležilo v ponedeljek zvečer v kon- ferenci dvorani Palace hotela v Gorici predavanja o vprašanju vzhodne meje, ki ga je imel prof. Teodoro Sala, član deželne in- stituta za zgodovino osvobodilnega gibanja. Predavanje sta pripravi- la kulturna krožka «Salvemini» in «Rinascenta».

Vprašanje vzhodne meje je posta- lo izredno aktualno prav zadnje čase, ko sta Italija in Jugoslavija podpisali v Osimo sporazum o do- končnosti naše meje. Zanimivo je bilo zato poslušati Salovo preda- vanje, ki je o tem vprašanju go- voril o dobi, ki gre od nastanka fašizma v Italiji do druge svetov- ne vojne. Predavatelj je dal pose- ben poudarek prav zadnjemu obdo- bju, ko se je Italija pripravljala na oboroženi napad Jugoslavije in je naša dežela odigrala zelo važ- no vlogo v takratnih Mussolinijev- nih načrtih.

Seja vinogradnikov konzorcija «Collio»

V enotki «Serenissima» v Gra- dišču so se prejšnji dan sestali člani vinskega konzorcija «Collio», da bi ocenili storjeno delo v tem letu. Z veseljem so ugotovili, da so ure- sničili program, ki so si ga postavi- li v začetku tega leta. Na se- stanku so nato načeli vprašanje cene steklenice vina ter ugotovili, da se morajo vsi vinogradniki, ki vino ustekleničijo, držati skupne ce- ne, ki naj bo čim nižja. Potem ko so se menili o značilnostih, ki jih mora vsebovati briško vino, da je lahko deležno oznake «collio», so vi- nogradniki začrtali delovni program za prihodnje leto.

● Goriška finančna intendanca ob- vešča vse zainteresirane, da so na podlagi ustreznih zakonskih določil, podlašali do 31. decembra 1976 ter- min za predložitev in žigosanje in- ventarnih knjig za povratek davka IVA na uskladiščeno blago. Po- drobnejše informacije dobijo za- interesirani na finančni intendanci.

Zimovanje goriških in tržaških mladincev

Mladinska krožka iz Trsta in Go- rice bosta od ponedeljka 29. de- cembra, do četrka, 1. januarja, pripravila zimovanje v Bohinjski Bistrici.

Zimovanje, ki je obenem prva skupna akcija obeh krožkov, bo razdeljena na dva dela. Prvi del bo zajemal razna predavanja in okro- gle mize, drugi del pa bo rekrea-

cijskega značaja, saj bodo udeleženi lahko smučali na bližnjih smu- čiščih.

Vse, ki se bodo udeležili zimova- nja, obveščamo, naj se v ponedel- ljek ob 18. uri zberejo v gostišču «Crna prst» v Bohinjski Bistrici.

Kar zanima goriške udeležence naj povemo, da bo v ponedeljek ob 14.30 na Travniku zbirališče za skupni odhod. Obenem obveščamo goriške mladince, da bo danes zve- čer na sedežu Mladinskega krožka, Svetogorska cesta 84, sestanek v zvezi z letošnjim zimovanjem.

Izlet dijakov trgovske šole

Dijaki slovenske trgovske šole so prejšnji torek v spremstvu svojih profesorjev šli na enodnevni iz- let v Trbiž in v Rabelj, kjer so si ogledali zunanje naprave tamkajš- njega rudnika. Popoldan so izletniki šli do Rabeljskega jezera ter na Nevejsko sedlo. Pri Rabeljskem jezeru je dijakinja Damijana De- vetak recitirala Gregorčičevo pesem «Rabeljsko jezero».

● Zveza trgovcev obvešča, da bodo trgovine v Gorici do 6. januarja lahko odpre tudi na dan, ko imajo običajno tedensko zaporo.

Na pobudo krminske občine bo v dvorani občinskega sveta v Krimnu ob nedelje, 28. decembra, do točka 30. decembra, tridnevni tečaj o gledališču. Predaval bo prof. Luigi Dall'Aglio, pomožni režiser gleda- lišča v Parni.

Na zadnji seji občinskega sveta v Krimnu so odobrili tudi izdatke desetih milijonov lir za ureditev ceste in okolice cerkvice na Subidi. Denar je v letošnji pomladi na- kazalo krminski občini, kot izredni prispevek, rimsko notranje ministr-

OBVESTILO

Obveščamo cenjene bralce, da so jugoslovanski dnevniki in re- vije na prodaj v naslednjih kioskih v mestnem središču:

BRUNZIN RICCARDO
CANDOTTI LUCIANO
COLLENNI MARGHERITA
DEL FRARI MARIO
GIUSTIZIERI
LARISE LIVIA
LAURENTI MARIA
GIOVETTO SILVANA
BORTOLOMASI PIA
NANUT GRAZIELLA
SCUOTTO UMBERTO
STANIC MADDALENA
SUSSI BATUS MARIA
VIDRI MARIA
BARENGHI LUIGI
GURTNER SILVANO

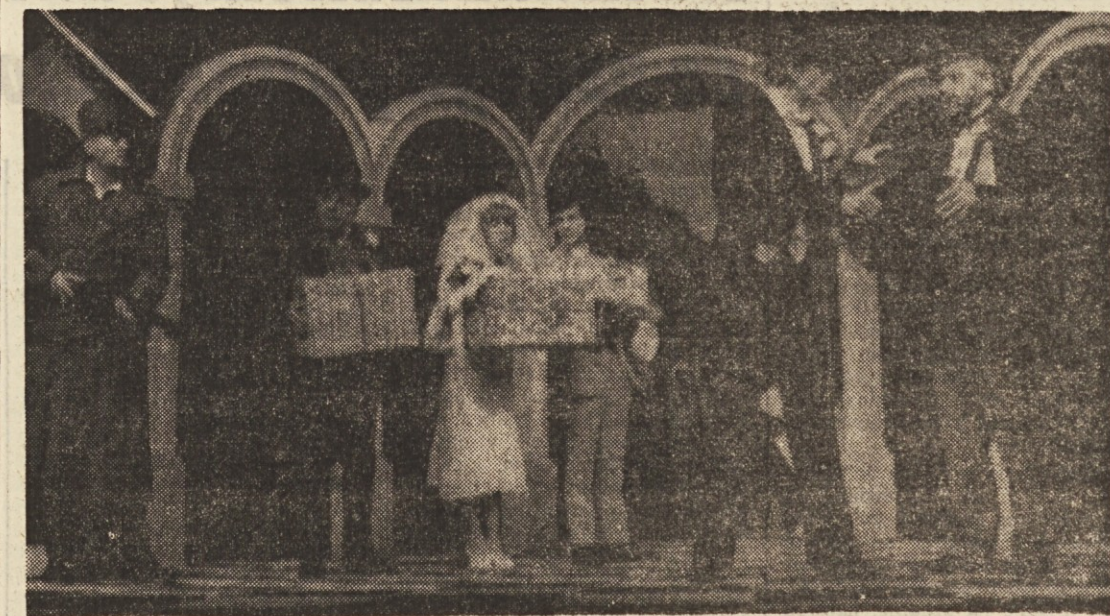
Ul. Vittorio Veneto - Bolnišnica
Ul. Carducci 28
Korzo Italia
Ul. Oberdan 1
Ul. XI. e. gusta
Trg Cavour 2
Ul. S. Michele 7
Korzo Verdi
Ul. Seminario 3
Ul. Vittorio Veneto 103
Ul. S. Chiara 4
Drevored XX. septembra 143
Trg Vittoria 45
Ul. S. Pellico 6
Ul. 24. maja 20
Ul. Carducci 47

Poleg tega imajo lahko na razpolago jugoslovanske dnevnike in revije vsi raznašalci.

V OKVIRU 20. JUBILEJNE SEZONE

Lep uspeh predstave «Florentinski slammik» na odru Primorskega gledališča v Novi Gorici

Gledalci so lepe sprejeli Košutovo otroško predstavo «Štirje fantje muzikantje»

V tem mesecu je Primorsko dram- sko gledališče odigralo praktično že za vse abonmaje, tudi drugo pred- stavo v jubilejni 20. sezoni. Ob tej priliki velja omeniti, da je jubilej- na sezona posebno uspešna, kar se tiče povečanega odziva občinstva. Verjetno tudi zaradi gostovanja po Jugoslaviji se je število abonmentov povečalo za 75 odst., kar je prav gotovo izjemno dosežek slovenske- ga gledališkega prostora v tej se- zoni. Poleg povečanega priliva gle- dalcev v samem mestu se pridruže- ta še mesti Tolmin in Deskle (An- hovo), kjer bo Primorsko dramsko gledališče odigralo celoten abonma.

Druga predstava sezone je «FLO- RENTINSKI SLAMNIK» francoskega komediografa Eugèna Labicha, ki so jo pripravili režiser Andrej Stojan, scenograf Vladimir Rjavec, kostumograf Marija Kobi, glasbe- ni opremjevalec Ivo Meša ter ce-

lotni ansambel Primorskega dram- skega gledališča. Predstava je do- živevala pri občinstvu izreden uspeh in bo na repertoarju po Novem letu, ko bo gledališče odigralo predstavo za otroke Miroslava Košute «ŠTIR- JE FANTJE MUZIKANTJE».

Prizor iz komedije «FLORENTIN- SKI SLAMNIK» je mogoče videti na fotografiji, občinstvo pa velja in- formirati še o predstavah «OSTRŽKO- VE DOGODIVŠČINE», ki so bile vse- razen ene odigrane tako v Kulturnem domu v Trstu kot v gledališču Verdi v Gorici.

Občinstvo Primorskega dramske- ga gledališča s za nestrpnostjo pri- čakuje predstavo Stalnega sloven- skega gledališča v Trstu «DVA BRE- GOVA» Antona Leskova, ki bo v času od 6. do 16. januarja 1976 obi- skala vse abonente tako v Novi Go- rici kot tudi v Tolminu in Desklah.

BOŽIČNI PRAZNIKI SO MIMO

SONČNO VREME JE PRIJETNO VPLIVALO NA RAZPOLOŽENJE

V sredo naval na trgovine - Polna zimska središča v Kanalski dolini in Karniji - Priprave na silvestrovanje v Novi Gorici

Lepo vreme, ki je spremljalo letošnje božične praznike, je v veliki meri pripomoglo k dobremu razpo- loženju in je omogočilo krajše izlete po naši deželi, v znane turistične kraje in v restavracije. Daljših po- tovanj v notranjost Italije Goričani niso načrtovali, ker jih je od te- ga odvnila megla po vsej Padski nižini, ki je en večer segla celo do Gorice. Pa tudi proti Ljubljani se jih je bolj malo usmerilo, ker sta bila tudi tam megla in mraz. Nič čudnega torej, če so bili polni tu- ristični kraji, restavracije in pred prazniki tudi trgovine.

Tako je bilo v sredo, dan pred božičem, v Gorici živahno kot že dolgo ne. Domačim kupcem so se pri- družili tudi jugoslovanski turisti. Na prehodih je bila gneča in kolone av- tomobilov. V Novi Gorici so bile tr- govine polne kupcev iz Gorice in tudi bližnjega videmskega področja. Za božič so številni turisti odšli v zimskošportna središča v Kanalski dolini in v Karniji. Tjaka jih je

vabilo lepo vreme, zasnežena smu- čišča in ugodne turistične ponudbe. V mnogih družinah so praznovali v domačem krogu s sorodniki in zna- ci, zasedane pa so bile tudi restav- racije.

V Novi Gorici pa so v teku pripra- ve na silvestrovanje. V restavraci- jah in lokalih, ki prireajo ta tra- dicionalni praznik, so razprodali do- mala vse prostore, od tega vsaj po- lovica italijanskim turistom. Hotel Argonavti v Novi Gorici za letošnji konec leta še ne bo odprt, pač pa ga bodo odprli konec januarja. Ne- koliko razočaranja prinaša ljube- ljem smučanja ponovna «suha» zi- ma na Lokvah, pa tudi slab sta- tus Alpskega turističnega centra v Bovcu, kjer prav sedaj iščejo izhodišče, kako izplačati Jugoslovansko in- vesticijsko banko, ki je v težavah (v ATC je vložila 500 milijonov dinar-jev) ter vključiti Ljubljansko ban- ko, ki naj bi zagotovila 2,5 milijarde dinarjev in usposobila sedanje na- prave za redno obratovanje.

V OSMIH OBČINAH TRŽIŠKEGA OKOLIŠA V PONEDELJEK

Istočasna odobritev statuten konzorcijev je dala aktu svojstven slavnostni pečat

Občine tržiškega okolisa skupno sodelujejo v konzorcijih za zdrav- stveno oskrbo, programacijo in urbanistiko ter kulturno skupnost

V osmih občinah tržiškega okoli- ša — Trzinu, Doberdolu, Ronkahu, Stararancu, Poljanu, Sempetru ob Soči, Turjaku in Škocjanu ob Soči — so, v ponedeljek popoldne, imeli izredne seje občinskih svetov, na katerih so vsi sveti soglasno odobrili statute za tri medobčinske konzorcije. S tem istočasnim aktom so hoteli občinski sveti z levičarski

mi večinami dati slavnostni pečat tej skupni pobudi.

Svetovalci osmih občin so izgla- sovali statute za zdravstveni in podporni konzorcij, za konzorcij za programacijo in urbanistično načr- tovanje in za konzorcij za poliva- lentno kulturno središče.

V prvem konzorciju so članice vse občine ter tržiška bolnišnica. Usta- novljen je bil v soglasju z deželnim zakonom, ki določa, da je treba uskladi vse zdravstvene delovanje na določenem področju. Drugi konzorcij bo skrbel predvsem za pro- gramacijo v vsem okolišu in bo, opirajoč se na tehnični urad trži- ške občine, skrbel tudi za morebitne revizije regulacijskih načrtov.

Za nas je morda zanimivejši tre- tji konzorcij, ki so ga ustanovili na podlagi deželnega zakona. Gre za kulturno medobčinsko skupnost, ki bo združevala prosvetno, gledali- ško, glasbeno, muzejsko in drugo kulturno delovanje. Na seji tržiške- ga občinskega sveta je bilo tudi povedano, da so imeli do osnutka tega statuta nekatere pomisleke v Doberdolu, ker sedanji statut ne predvideva slovenskih kulturnih ustanov. Ker pa so želeli izglasovati statut skupno z ostalima dvema, so svetovalci občine v Trzinu dodali temu sklopu še resolucijo, s katero se obvezujejo čimprej vzeti v pre- tres še nekatere dodatke k temu statutu. To v zvezi z upravičenimi zahtevami doberdolske občine.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

30 let neprekinjenega delovanja

ALDO NICOLAJ

STARA GARDA

tragikomedia v dveh dejanjih

Prevod Borut Trekman

Scenograf Edvard Zajec

Režija MARIO URŠIČ

Jutri, 28. decembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v SOVODNJAH

Kino

Gorica

VERDI 17.15-22.00 «Attenti al bufo- nes». M. Melato in N. Manfredi.

Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CORRO 17.00-22.00 «Un genio, due compari, un pollo». T. Hill in M. Miuu. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 «Il mi- stero delle dodici sedie». Režija: Mel Brooks. Barvni film.

CENTRALE 17.00-21.30 «L'isola sul tetto del mondo». Walt Disney.

Barvna risanka. Sledi kratka risan- ka «Buon compleanno Paperino».

VITTORIA 17.00-22.00 «Incontro d'a- more». Laura Antonelli, J. Steiner.

Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.00-22.00 «Amici miei». Barvni film.

PRINCIPE 17.30-22.00 «Flic story». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Serpico», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Vsi smo lopovi», ameri- škii barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Ukanerosi - pirati južnih morja», ameriški barvni film ob 19.30.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Andrej Černic, Mat- teo Valenti, Aleš Ferfolja, Angela Del Bianco, Valeria Orti.

SMRTI: 56-letna upokojenka Ma- rija Kavčič vd. Tassin, 55-letni de- lavce Giuseppe Visinini, 72-letna gospodinja Maria Piccolotto por. Gardin, 76-letni upokojenec Bellino Tessari, 60-letni upokojenka An- tonietta Bello por. Krasna, 69-letni Eugenio Grauner.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani.

Korzo Italija 10, tel. 25 76.

Na rob poročanju o podvigih terorističnih grup

«Akcija teroristov dokazuje, da se terorizem ne izplača».

«Akcija teroristov sveti mit o enotnosti arabskega sveta».

Take izjave smo lahko slišali pred dnevi po slovenskem tržaškem radiu, ki jih je seveda le citiral iz izbranega italijanskega tiska (prvo navedeno izjavo je na primer objavil republikanski dnevnik). Podobne misli, ki so ob priliki ugrabitve petrolejskih ministrov na Dunaju mrgojele po časopisju, po televiziji in po radijskih dnevnikih, so vredne premisleka, saj so znak resnega in vse pogostejšega «one-snaževanja» novic, ki jih posreduje javna občila.

Citirana stavka nista zgolj obsojna nesmiselnega in krvavega terorističnega dejanja, sta mnogo več. V prvem stavku, ki ga je tržaški «Piccolo» lepo po svoje prikazal z mastno tiskanim, lepo vidnim komentarjem «EFEKT BUME-RANG», je implicitna, skrita, cela vrsta reakcionarnih trditve. Med vtricitami namreč beremo: «Prav jim bodi, Arabcem, tako se bodo naučili, kaj se pravi podpirati teroristične akcije proti drugim! Naj nikar ne mijskajo, če enkrat čutijo na lastni koži, kaj to pomeni!»

Tu so postavljene v isti koš različne arabske dežele in osvobodilno gibanje palestinskega naroda, ki v obupnih razmerah, obsojen na smrt, lahko poudarja svojo nemajhnajo voljo po pravični ureditvi narodnega vprašanja le s samomorilnimi vpadi borcev na izraelsko ozemlje, kar nima reaktivcev in težkih bomb, ki same iščejo cilj, kakršne so pred nekaj dnevi hladnokrvno uporabili Izraelci in pobili nad sto Palestincev v libanonskih taborniških.

«Terorizem se ne izplača», piše člankar (in radio ga povzema) z nadutostjo in površnostjo, saj si sploh ne postavlja problema, da bi pogledal malo globlje v smisel te besede. «Terorizem», brez nobene obrazložitve, kot da bi obstajal en sam terorizem! Mi, Slovenci, jih poznamo nekaj več. Poznamo terorizem na smrt obsojenega naroda proti okupatorju in poznamo terorizem podivjanega okupatorja in izkoriščevalca, ki si nesainstno riji svoj življenjski prostor, dokler se mu ne zatakne in izbljuna vse, kar je pograbil. In danes poznamo v Italiji še en terorizem: provokacijo, ki jo pletejo tajne službe v korist domačih in mednarodnih vladajočih krogov, ki čutijo, da se jim temelji oblasti majoje in skušajo preusmeriti logični potek dogodkov. Že nešteti tovrstni dogodki v Italiji so imeli ta namen: trenenje obrambnih mehanizmov vladajočega razreda in vzgojo «protiteles» in javnem mnenju v obliki površnih predsodkov in v navajenosti na udarnostno pojmovanje vsakršnih upornikov kot «banditov». Domači teroristični podvigi so služili seveda še za politični pritisk, za oviranje razvoja delavskega in ljudskega gibanja, za javno in prikrito žuganje, za sondiranje odpora...

Danes smo priča takemu gnetenju javnega mnenja na svetovni ravni. Analiziramo priložni citirane stavke, ki se je glasil družbi, a nedvoumno: «Akcija teroristov ruši mi » enotnosti arabskega sveta». Tudi ta stavek sloni na predpostavki, da se slepo verjame dobrem novici, ki jih prinašajo tiskovne agencije in da se vzame kot su-glasno zlato vse, kar izstijo teroristi. Imenitni so se »oborožena roka arabske revolucije» Torej jih je treba vzeti kot take, resno, novicam je treba nekritično verjeti, sicer bi se prekršilo osnovno načelo igre, ki predpostavlja svetovno javno mnenje le na pol pozorno pred televizijskim ali radijskim sprejemnikom, ki je zanj edini ali glavni vir informacij in v katerega zato mora verjeti.

Prej nani so torej predstavniki arabske revolucije, ki se obnašajo kot kriminalci in s tem predstavitvostvom je ožigosan sam pojem arabske revolucije. «Izvedenci», ki te dogdke komentirajo, pa grede so dlje: ker so ti revolucionarji Arabci in ker ugrabljajo arabske držav-nike je jasno, da je arabska eno-tnost na tleh.

Problem arabske enotnosti je ze-lo zapleten in včasih tudi protislo-ven proces. O tem ni dvoma. Ne-umnost pa je, da razna občila de-lijajo sodbe brez analize dogodkov, iz katere bi tudi porabnik no-vice lahko sklepal. To ni obvešča-nje temveč pogovarjanje.

Taka poročanja žalijo bralca in poslušalca, ker predpostavljajo, da je naiven, brez spomina in da ga sialne provokacije, odkrita izgra-vanja i priznane zarote ne na-učijo ničesar. An na strani se go-vo-ri in piše, objavljajo se debele knji-gice, na primer, o delovanju im-perialističnih tajnih služb, na dru-gi strani pa se jih nikoli ne skuša uogovarjati pri dimanih raznih do-godkov, niti ko dišajo po njih že od daleč. «Proces» proti ameriški taj-ni obveščevalni službi je dosegel absurd, da jo obsojajo za preteklo delovanje, a jo hkrati puščajo ne-odkrito, da nadaljuje svoje ne-odkno početje.

Kar daje poseben pečat vsem tem »reportažam o teroristih pa so nekatere njihove značilnosti, ki pri-ključijo v spomin znane pravljice za odrasle, ki so opisovale podvi-gue prince vseh tajnih agentov: 007 in njegove komunistične, le na pol človeške nasprotnike.

Tokrat imamo pred seba! «šaka-la» Carlosa. Sin predstavnika vene-zuelske komunistične stranke, ra-finiran, eleganten, vzgojen v Moskvi, pozna pet jezikov, vpleten v turške, arabske, japonske, nemške in korziške teroristične skupine, ki ak-ri-va v Londonu, Bayswater, «se-

znam smrti», ki ga iščejo tajne po-licije vseh večjih zahodnih držav ('države svobodnega sveta' bi zapi-sal Fleming, Bondov izumitelj). Mar ne bodo častnikarji odkrili, da ima Carlos tudi tretjo prsno brada-vice kot 'Scaramanga' — mož z zlato pištolo, ki je prav tako ogo-žal svetovni mir v Flemingovi zgodbi.

Strup podobnih pravljic, tiskanih v cenenih žepnih izdajah, ki si jih lahko vsak kulturno nepreskrb-ljeni ali zolgočasseni človek kupil na stojnicah, rabljene, ali pa jih gledal v kinematografih, če ga je zmamil mit nadčloveka, nam sili danes v naše domove skozi televi-zijske ekrane, radijska poročila in prve strani dnevnega časopisja.

Obsodba podobnega početja je potrebna, še bolj pa je potrebna obrazložitev in utemeljitev, zakaj so take in drugačne teroristične akcije nesmiselne, škodljive in ob-sodbe vredne: komu škodijo in ko-mu koristijo. Če se dogodi ne zna-jo ali nečeno obrazložiti, jih vsaj ni treba demagoško instrumental-izirati.

PAVEL STRANJ

Lepa stara «kalunja» v Trebčah

(Foto M. Magajna)

PRED DNEVI JE ZAČELA OBRATOVATI HC «MRATINJE» «Divjo» Drino nameravajo vkleniti v verigo jezov

Reka je lepa, vendar povzroča veliko škode - Ker toka primanjkuje je v načrtu gradnja 10 central z zmogljivostjo 4500 megavatov

Morda bi nam mogočelo kdo oči-tati, da se ponavljamo. Kritiko tu-di sprejemamo, hkrati pa ponav-ljamo, da z veseljem in zadošče-njem objavljamo, vesti o vedno no-vih in novih zmogljivostih v jugo-slovanski proizvodnji elektrike. Prav te dni je namreč začela ob-ratovati hidrocentrala «Mratinje» na reki Drini.

V zvezi s tem najprej kratka pre-misa: ni ga razsodnega človeka, ki bi mu ne bilo žal, da se s centralami in drugimi objekti in-dustrijskega značaja kviri oko-lje. Toda prav isti človek, za ka-terega smo rekli, da je razso-dno, zahteva vedno več in troši vedno več ter se hudiče, če ne morejo priti do tega ali onega, kar naj bi mu po vsej pravici pro-padlo. Sicer pa kdo bi se ne hu-doval, če zmanjka elektrike ali če tok tako rekoč komaj doteka, da je človeku zaradi meduči tež-ko slediti tisku v knjigi ali časo-pisu. Smo torej v nekakšnem po-tislovju, kar bi hoteli imeti vse-ga in čim več, hkrati pa bi naj priroda ostala nedotakljiva. Vra-zo mimo primer čudovite Soče, ki bi se je nihče ne smel dotakniti, vzemimo primer Drine, «najlepše re-ke na svetu» kot je zanj rekel pokojni Nobelovec Ivo Andrić. In ta reka s tolikimi potencialom je premalo ali skoraj nič izkorišče-na. In vendar bi mogla Drina dati milijarde in milijarde kilovatih ur elektrike na leto. Pravkar dokon-čana hidrocentrala «Mratinje» je le en člen v energetski verigi, ki bo «kvaloval» Drino. Obstajajo namreč načrti o gradnji desetih velikih in štiridesetih manjših cen-tral na Drini in njenem sotočju.

Količina je potencialna moč Dri-ne, nam pove naslednja številka: centrale, ki so vsi zgrajene in ki so v načrtu, bi morale imeti zmog-ljivost 4500 megavatov, kar po-meni konkretno proizvodnjo sko-raj 15 milijard kWh električne e-nergijske na leto.

Čeprav smo rekli, da že obsta-jajo načrti, moramo dodati, da so morebitni graditelji šele pred ustreznimi pogajanjmi z oblastni-tri republiki Srbije, Bosne in Her-cegovine ter Črne gore, da bi naj-prej pristale na gradnjo, nato pa da bi združile vse razpoložljive sile za tolikšen načrt. Seveda so načrti velikišani in preden bi se jih lotili, bi bilo treba še mar-sikaj pripraviti, marsikaj urediti.

Med tem pa na Drini že raste drugi velikan, ki bo le za malen-kost šibkejši od centrale «Mra-tinje». Gre za centralo «Bajina Ba-ša», za katero velja ugotovitev, da ima najvišji jež v Evropi. Cen-trala bo imela dva agregata z zmogljivostjo obilnih 600 megava-tov. Centrala «Bajina Baša» je posebna, tako imenovana reverz-ibilna centrala, ki bo v trenutkih

velike porabe elektrike dovajala tok električnemu omrežju, v urah nizke porabe toka, pa bo svojo e-nergijsko trošila za odvajanje vode v umetno akumulacijo, tako da bo ob nizkih vodah Drina imela vedno dovolj vode za pogajanje svojih turbin.

Obstajajo načrti, kot smo rekli, toda izvajanje teh načrtov terj-a veliko sredstev, dežela pa potre-buje vedno novih in novih ener-getskih virov. In ker so potrebe po pogonski sili nujne, je nujna tudi gradnja velikih objektov. V zvezi s tem bomo dodali nasled-nji nič kaj vesel podatek: v le-tu, ko se nam bliža, torej v le-tu 1976 bo znašal primanjkljaj v jugoslovanski proizvodnji električ-ne energije le malo manj kot 3 milijarde kWh. Tako so pred ne-davnimi rekli na seji skupščine za-stopnikov podjetij jugoslovanskega električnega gospodarstva. In pri-manjkljaj skoraj 3 milijard kWh je predviden v primeru največje po-predne proizvodnje elektrike. V primeru močnejši zaradi nizkih vo-d ali zaradi naključnih izpadov termocentral pa bi primanjkljaj mogoč postati še večji. To pa po-meni velikišano izgubo v gospo-darstvu ali zaradi uvoza tuje e-liktrike ali zaradi zmanjšanja pro-izvodnje, če bi bil uvoz elektrike iz sosednjih dežel nemogoč. In do razlike med proizvodnjo in porabo elektrike bo prišlo — kot smo re-kli — tudi ob maksimalnem iz-riščanju hidrocentral, ob maxi-malni uporabi akumulacij.

Iz leta v leto se poraba električ-ne energije neverjetno naglo ve-ča. Poleg majhnih porabnikov to-ka nastajajo tudi novi in novi in-dustrijski obrati. Nekateri obrati bodo nastali tudi na območju so-

točja Drine. V mislih imamo n. pr. tovarno glinice v Zvorniku, o ka-terem smo že govorili. Gre za ve-likanski obrat, ki bo predelal na leto podrgniti milijon ton boksita. Tovrstni obrati pa tako rekoč po-zirajo električni tok.

Poleg omenjenih 40 majhnih hi-drocentral bi morali na Drini — kot smo rekli — postaviti deset večjih central. To so HC Bijelji-na, Šabac, Foča, Ustikolina, Za-ton, Brodarevo, Vlasovsko, Bijeli brjieg, Višegrad in Dobruvica. Največja med temi bi bila prav poslednja centrala, ki bi imela zmogljivost 500 megavatov.

Kot smo rekli, krije Drina o-gromen potencial za proizvodnjo e-liktrične energije. Ta reka, ki je razmeroma majhna, ima v sebi po-predno silo močnejše reke Zamb-ezi. Zares lepa je «divja Drina», vendar pa bi zares ne mogli ob tolikšnih potrebah pustiti tolikš-ne zmogljivosti v nemar. To tr-di-tvijo tudi ljudje, ki bodo ob tem najbolj prizadevi, namreč ljudje, ki živijo ob njenem toku, ki je najmočnejši. Sicer pa te ljudi tu-di drugače razumemo, kajti Dri-na je mnogokrat povzročila tem-rodno veliko škodo. Mnogokrat je uničila polja, neredno tudi domo-ve. In zato ti ljudje pravijo, da bi bilo treba «lepo a divjo» reko «kovati», saj bi nato dajala dvoj-ko korist. Po eni strani bi dajala električno energijo, z druge stra-ni pa bi bilo vode tudi za vse druge potrebe, za vodovode, za na-makanje, celo za ribolov.

Stara poveljka govori o «krivi Drini». Zares, kriva in divja je, vije se med planinami, sedaj pa ji bodo vsaj v nekaterih tesne-h «nadeli vejete».

Na Madžarskem je davčna politika elastična: če nekoga potrebujejo, mu ne zavijejo vratu

BUDIMPEŠTA, decembra. — «Davkov nisem plačal po resnič-nih dohodkih, pač pa tako, kolikor so mi jih naprtili v občini.» je to-žil budimpeštski obrtnik. «Kljub temu pa nadaljujete z deloma, mi je odvračal nos. Da, kajti v obči-ni mi ne bodo nikoli predpisali toliko davka, da bi ga ne prene-sel», se je zaključil dvogovor.

Dvogovor je lahko skrajno is-krnen, lahko pa tudi izmišljen, ven-dar pa odraža stanje v davčni politiki na Madžarskem, kjer tr-čita med seboj dva zelo elastična nasprotnika, državni organi, ki od davčnega obveznika zahteva vedno več, ter davčni obvezanec, ki ved-no toži, ki pa tudi vedno plača, ker se mu to še vedno izplača, hkrati pa tudi upa, da «jutri ne bo slabše».

Davčna politika na Madžarskem je od svobodnih policiev in se po-sebej do obrti zanimiva, rekli bi rajše zgovorna. V zadnjih letih so madžarske davčne oblasti posta-le ostrejšje in globlje segajo v žep državljanov, predvsem tistega, ki je na seznamu davčnih obvezan-cev. Od kar so začeli uporabljati davek kot enega izmed instrumen-tov razredne politike, so določeni proizvodni sloji pod vedno hujšim pritiskom, kar je tudi razumljivo, saj so ti sloji, v glavnem obrtniki na boljšem kot pa preprosti de-lavci in nameščenci, ki svoj da-vek skupnosti odstopajo s svojo proizvodnjo, oziroma jim ga ote-gnejo že na osebnih dohodkih. Do-hodki poprečnega delavca in na-meščenca ne zanimajo davčnega funkcionarja, ker njegovo nalogo opravi že administracija, pri ka-

NA FILMSKIH PLATNIH Sydney Pollack: Three Days of the Condor

Med ameriškimimi novimi filmi je «Three Days of the Condor» (I tre giorni del Condor, 1975) (I tre giorni del Condor, 1975) gotovo eden od najbolj presun-ljivih. Režiser Sydney Pollack se je že večkrat izkazal, čeprav nas niso vsi njegovi filmi zado-voljili. Po tem novem delu pa se sprašujemo, ali niso tudi filmi «La vita corre sul filo», «Non si uccidono così anche i cavalli?» in «Come eravamo» prav tako zanimiva dela kot navedeni? «Corvo rosso non avrai il mio scalp», Nismo pa videli njego-vih filmov? «Questa ragazza è di tutti», «Ardente 44 un inferno» in novejšega «Yakuza», ki ga še pričakujemo v Trstu.

Nedvomno pa je res, da pome-ni sprejemanje oz. dvom spričo Pol-lackovega opusa sprejemanje oz. dvom spričo bistva novega ameri-škega filma. Morda se v večji me-ri kot Arthur Penn je Pollack dedič klasičnega ameriškega de-mokracijskega intelektualca, ki v sprejemanju te dediščine sprej-me tudi dediščino klasičnih vzorsti ameriškega filma. Doslej nas mnogi njegovi filmi niso zado-vo-ljili, ker se nam je delo, da se ta demokratični humanizem red-ko «spoji» s strukturo vzorsti, da je rajše postavljen ob njej kot v kakem kolažu (le «Corvo rosso» je bil nekakšna izjema v razu-menju westerna). Toda prav v tem je morda Pollackova veli-čina, ki je tudi veličina novega ameriškega filma: se pravi v do-kazu, da so strukture žanrov ene-kaj drugega, pa čeprav poveza-nega, glede na humanizem ameri-ške demokratične ideologije. Kje pa se začneja ta skepsa v ameri-škem filmu? Verjetno že v kakem klasičnem avtorju, kot je Anthony Mann.

«Three Days of the Condor» se mojrsko poslužuje detektive in ljubezenske zgodbe. da raz-krije samoto ameriškega držav-ljana spričo političnih oblasti: zloglasna CIA je namreč protago-nist tega filma. Tudi uporaba Roberta Redforda je kot že v drugih Pollackovih filmih, zelo zadeta — saj je Redford «dedič» optimističnih herojev ameriškega filma. Prav tako dobra je uporaba Faye Dunaway, švedskega igral-ca Maza von Sydowa, Johna Housemana, korektna pa in-terpretacija Cliffa Robertsona.

Tako smo torej videli vse štiri filme z režijo Mela Brooksa, po kronološkem redu: «Per favore, non toccate le vecchiette», «Il mistero delle dodici sedie» (The Twelve Chairs, 1970), «Mezzogiorno e mezzo di fuoco» (Blazing Saddles, 1974) in «Frankenstein junior» (navajamo izvirne na-slove in letnice le dveh filmov, ki so bili v Italiji predvajani po uspehu «Frankenstein» in ki smo sedaj videli — uspeh je privedel tudi do reprize izdaje prven-ca). Nimamo torej več dvomov, da je Mel Brooks skrajno šibek komični režiser, katerega uspeh je težko razumljivi in verjetno ne bo veliko trajal. Spričo nega je Woody Allen pravi genij, pred-vsem pa je velik komični igralce, kar Brooks vsakokrat ni. kot nam dokazujejo kratki vlogi v doeh filmih, o katerih poročamo.

Pravzaprav Mel Brooks nima nobenega občutka za komični ri-tem: tu pa tam je kak dober ko-mični moment, ki pa je verjetno boljši o scenariju kot v realizaciji. Zanimivo je le, da so najboljši prizori tisti, v katerih vidimo gledališki spektakel (pojavijo se v vseh štirih filmih) in da se zadnja dva filma (ki sta rahlo boljša — predvsem zadnji) doti-kata vsakovrstnih filmskih žanrov. Kot radovednost opozarjamo, da so film «Il mistero delle 12 sedie» snemali kot koprodukcijo v Ju-goslaviji in da je pri režiji sodelo-val bosanski režiser Bato Cengić.

Kirk Douglas: «Posse»

S filmom «Posse» (I giustizieri del West, 1975), katerega je re-žiser, protagonist in producent, se hoče tudi Kirk Douglas na-vezati na ameriško demokratično ideologijo: hoče pa hkrati doka-zati praznost demagogije ameri-škega politika. Poslužuje se wes-ternske zgodbe, saj mu westernski milje omogoča, da odkrije začet-ke ameriške oblasti.

Film je v politični zgradbi zelo dosleden in zanimiv, pogošema pa, da mu je pripovedna westrn-ska struktura pogosto skoraj nak-ljučni material. Kljub temu gre za film, ki je vreden pozornosti.

Claude Chabrol: «Les innocents aux mains sales»

Francoski režiser Claude Cha-brol je s filmom «Les innocents aux mains sales» (Gli innocenti dalle mani sporche, 1975) reali-ziral eno svojih najboljših del. Njegov opus temelji v celoti na razumevanju stereotipov klasič-nih filmskih žanrov, in v tem ozi-ru je abstraktna, povsem nereal-i-istična zgradba tega filma čudo-vita. Vsebuje ob enem značilnost kriminalke in ljubezenske zgod-be, dokazujejo melodramatični zna-čaj obeh. Že dolgo nismo videli filma, ki bi v poudarjanju melo-dramatskega tona tako očitno izževal gledalca — predvajanje filma spremlja pogosto smeh, kar je Chabrol gotovo predvide-val, saj je gledalca postavil pred alternativo «sprejemanje bistva ali ironiziranje». Režiser sam o-bravnava marsikak moment v izrazito komičnem tonu.

Zelo dobra je interpretacija Ro-mmy Schneider, Roder Steigerja in Jeana Rocheforta.

Richard Quine: «W»

Richard Quine je ameriški re-žiser, ki nas je v preteklosti po-gosto zadovoljil: filmi kot sta «Una strega in paradiso» in «Noi due sconosciuti» so nam ob enem dajali veliko estetsko popolnost in zavest njene minljivosti v ob-stoječi realnosti.

Quine verjetno nujno potrebuje bogato produkcijo, saj njegovi fi-lmi temeljijo na tem kritičnem prikazovanju estetske ugaženosti. Zanimivo je, da se njegov no-vi film zdaj manj zanimiv, morda prav zato ker je «W» (W — Un thriller per TWigg, 1973; igra seveda Tuiggy, za John Vernon) skoraj televizijski proizvod. S pro-dukcijsko tega filma sta povezani dve imeni igralcev: Mel Ferrer in Bing Crosby.

SERGIJ GRMEK

tel, pa čeprav je težko nadzirati bogatitev, ko so se pa ljudje na-učili svoje bogastvo prikrivati. V tem smislu postaja «zanimivo» zla-to, v zadnjem času pa postajajo «zanimivi» tudi umetnine, starine, predmeti pač, ki na videz ne bo-dejo v oč, ki pa krijejo v sebi veliko bogastvo.

Na Madžarskem pa so vendarle imeli nekaj izrazitih primerov bo-gatitve na dokaj banalen način. V času, ko smo mi že zdavnaj po-zabili na obroče hula-hop, so ti šele prilezili na Madžarsko. In ker je to postala «vesoljna manija», se je nekaj podjetnih ljudi vrglo na ta artikel in denar jim je kar tekkel v blagajno. Nekaterim je uspelo ponovno obuditi v življenje davni, predvojni «jo-jo», ki je ne-katerim prav tako prinesel veli-ko denarja. Izolirani primeri pa so bili kamoli izoklani, saj ne prvi ne drugi primer ni tako «življenjski», kot je primer mehanika, e-liktrikarja, tehnika.

Državne oblasti se čisto zna-jdejo glede tega v težavah. Ubrati je namreč treba primerno pot, svoje davčno poseganje je treba primerno dozirati, kajti v nasprot-nem primeru pridemo v precep, ali se na eni strani začne preveč izraziti kopčenje bogastva, ali pa premočna roka zaduši prepotrebno dejavnost, ker obrtnik izgubi u-panje na jutrišnji dan. Dvogovor, ki smo ga navedli v začetku je torej tisto merilo, po katerem se davčne uprave ravnaajo v korist skupnosti kot davčnega izterjeval-ca kot tudi skupnosti kot uporab-nika raznih obrtniških uslug.

VELE RADIO VIZIJA

SOBOTA, 27. DECEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: Proces proti Roberspierru
- 12.55 Komični filmi: Nore glave in Sorodniki moje žene
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNİK
- 14.00 Tedenska oddaja o šolskih problemih
- 17.00 DNEVNİK in Izžrebanje loterije
- 17.15 Program za najmlajše: Polna pest ...
- 17.30 Festival češnje, risani film
- 17.40 Program za mladino: Božični program
- 18.30 Poljudna znanost: Proces proti Roberspierru
- 18.55 Bilo je poleti
- 19.20 Nabožna oddaja
- 19.30 Kronika dela in gospodarstva 'er Vremenska slika
- 20.00 DNEVNİK
- 20.40 (DI NUOVO) TANTE SCUSE

Glasbeno govorni spored pripravljva Romole Siena. Nocoj bo na sporedu tretje nadaljevanje. Oddaja gre pač po tirnicah, po katerih je vozila že lani, ko ja se v skečih in baletih preizkušala Sandra Mondaini in Raimondo Vianello, z njima pa še «petalee», «baristo» in mnogi drugi. Danes bo bilo na televiziji. Ob tej priložnosti se bo občinstvo TV srečalo z no-ti tudi kot s film-sko umetnico. Ker smo v dobi velikih cerkvenih praznikov, se bosta Mondaini in Vianello prikazala tudi v biblijski obliki, predstavila se bosta namreč kot Adam in Eva

Od A do Z: Dogodek kako i; zakaj?

22.45 DNEVNİK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

17.00 Konjske dirke v Rimu

19.00 Tedenska športna oddaja Dribbling in športni dnevnik

20.00 Profili ital. posojnih glasbenikov: GIORGIO FERRARI

Simfonični orkester milanske RAI bo pod vodstvom samega av-torja izvajal dve Ferrarijevi skladbi

20.30 DNEVNİK

21.00 LABODJE JEZERO, drugo dejanje IN ŠESTA SIMFONJA

Na sporedu so baletne skladbe Čajkovskega. Gre za nadalje-vanje festivalskega programa, v glavnih vlogah nastopajo Li-liana Cusi, Marinell Stefanescu in Martin Turcu. Najprej pride na vrsto drugi del Laboda jezera, torej svetovita baleta, ki so ga prvič uprizorili v Moskvi pred malo manj kot sto leti, nato pride na vrsto Šesta simfonija istega skladatelja, vendar pa bodo izvajali le njen prvi del. Simfonijo je Čajkovski sestal-vil leta 1893

22.00 KRVOSESA BOLLJO ZOJBIE

Detektivski, ki jo je režiral Claude Guille-mot

Neznanci so ukradli nekaj posod s krvno plazmo. Način, kako je krvna plazma izginila, navaja policijske funkcije, kar je krajo izpeljal znani tolovaj Pierrot. Po mnenju policije je bil tat povezan s kako tajno kliniko. V resnici pa ne-srečni Pierrot krade kri za grofa Alekseja, ki ga je neko pre-kletstvo obsedlo na to, da se je začasno prelevil v krvoseca. Če ne more sam «na lov» za krvjo, mu jo morajo prinesiti do-mov. Ko policija aretira Pierrota, se moč trudi, da bi ga spravi-lj v zapor, ker bi se s tem otrešel nesrečnega grofa. Toda policija ga pusti na svobodi, da bi z njegovo pomočjo prišla do tistih, ki to početje vodijo. In inspektor Paumier se ni pustil zavesti. Potem ko je proučil nekaj primerov o krvoselih, je odkril tudi samega grofa, ker ga je pač neko prekletstvo k temu prisililo in se bo prekletstva rešil šele tedaj, ko bo naletel na človeka, ki se ga ne bo ustrašil, ter ko se bo zaljubil ...

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.30, 10.35 in 12.00 TV SOLA:

Seminar, Izobraževalna oddaja, Propad stare Jugoslavije, Po-govor, Vzpomni človeka, Književnost BiH

16.05 SMOG, dokumentarna TV drama

17.30 PO BELIH IN CRNIH TIPKAH

Oddaja govori o klavirski literaturi dunajske klasi-ke. Obravnava obliko hkrati pa predstavlja tri velike in sicer Mozarta, Beethovna in Haydna

18.00 Obzornik

18.20 N. Ostrovski: KAKO SE JE KALILO JEKLO, zaključno nadalj.

19.10 Dedeč mraz

19.30 DNEVNİK

19.50 Tedenski znanstveni komentar

AKORDI KOŠOVA

Prenos festivala zabavnih melodij iz Pristine

21.20 DNEVNİK

21.40 ŠERIF V NEW YORKU, serijski film

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.30 Otroški kotiček

20.15 DNEVNİK

20.30 HOLLYWOOD, Jukumentarni film

21.30 Napoleonove ljubice: GEORGINA

22.20 J. S. Bach: Drugi Brandemburški koncert, izvaja slovenska filharmonija

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15

Poročila: 7.05 Jutrarnja glasba; 11.35 Izbor iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Pro-gram za mladino; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Franz Liszt: Preludiji; 18.45 Glas-bena lepljenka; 19.20 Glasbene diagonale; 19.40 Pevska revija; 20.00 Sport; 20.50 «Odskočna de-ska»; 21.20 Jazovski trio; 21.30 Popevke; 22.30 Orkester tedna; Eumir Deodato.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00

Poročila: 6.30 Jutrarnja glasba; 8.30 Jutrarnje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.00 Lalka glasba in še kaj; 11.30 Drugi zvok; 12.10 Najnovejša lahka glasba; 13.20 Preizkušaj se dilantni; 14.05 Drobce satire; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.40 Veliki variete; 17.00 Izžreba-nje loterije; 17.10 Valčki; 19.30 Popevke; 22.30 Orkester tedna; 20.00 Radijski ra-dar; 21.30 Oddaja za izseljence;

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00

Poročila: 6.50 Beseda na današnji dan; 8.10 Glasbena ma-tineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Kaj glasba pripoveduje; 10.15 Folklorna glasba; 10.40 Pisan glasbeni spored; 11.15 Priljubljeno jim skupaj; 11.30 Orkester Mar-telli; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Plošče dneva; 14.15 Pevski program; 14.35 Letni zbori; 15.45 Solisti in orkestri; 16.45 Poje Ksenija Erker; 17.00 Primorska in njeni ljudje; Istrski akordi; 17.15 Zbor in orkester; 18.00 Vro-čih 100 kilovatov; 18.35 Zapojmo in zaigramo, domače viže; 19.00 Prenos RL; 19.30 Glasbene viže; 22.00 Plesna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30

Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrarnja gla-sba; 8.35 Prijetna glasba; 9.00 Kaj glasba pripoveduje; 10.15 Folklorna glasba; 10.40 Pisan glasbeni spored; 11.15 Priljubljeno jim skupaj; 11.30 Orkester Mar-telli; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Plošče dneva; 14.15 Pevski program; 14.35 Letni zbori; 15.45 Solisti in orkestri; 16.45 Poje Ksenija Erker; 17.00 Primorska in njeni ljudje; Istrski akordi; 17.15 Zbor in orkester; 18.00 Vro-čih 100 kilovatov; 18.35 Zapojmo in zaigramo, domače viže; 19.00 Prenos RL; 19.30 Glasbene viže; 22.00 Plesna glasba.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Bodite previdni, ne zaupajte preveč po-nudbam. Kontrolirajte svoje čust-vene zadeve.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte na vsak način ugotoviti svoj neso-ldni gospodarski položaj. Preži-velj boste večer v družinskem krogu.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Umetniki bodo imeli dobre za-misli. Lepe možnosti za zaslužek. Veselje z osebo, ki jo ljubite.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Skušajte uporabiti v svojem poslovanju no-ve organizacijske prijeme. Nika-ko ne zadovoljite vseh zahtev ljubljene osebe.

LEV (od 22.7. do 22.8.) Vaše pobude bodo zelo uspešne. Bo-dite zelo previdni v svojih sodbah.

DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Ukrepajte v skladu s svojimi sredstvi. Znalj si boste pridobiti spoštovanje.

TEHTNICA (od 22.9. do 23.10.) Zelo dobri izgledi za skupinska načrtovanja. Neko prijateljstvo postaja čedalje važnejše.

SKORPION (od 23.10. do 22.11.) Pazite, da ne boste sprejemali prenapetih ukrepov. S svojo neodločnostjo ogrožate izpolnitev načrtov.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zelo dobro vam bo šlo izpod ro-ke vsako ročno delo. Povezali se bo-ste z inteligentnim sodelavcem.

KOZOROŽ (od 21.12. do 20.1.) Ognite se prevelikim naporom. Za-odčenje za intelektualce, posebno v zvezi z njihovim delom.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dosegli boste uspeh prav na po-dročju, kjer so vas nasprotniki skušali izpodmakniti. Nervoznost.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Posebno ugoden dan za znanstveno in ra-ziskovalno delo. Vse psihološki ču-tvamo bo zelo koristil.

Rekord v Velenju

Za letos načrtovano proizvodnjo lignita so dosegli deset dni pred koncem leta — Rekord: 4,28 milijona ton

VELENJE, 25. dec. — Leto, v katerem je rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje praznoval stoletnico rudarstva v Saleški dolini, so delavci devetih TOZD, rudnika lignita Velenje proslavili z rezultati, ki se jim jih ni treba sramovati.

Do dneva republike so nakopali že 3.900.000 ton premoga, toliko, kot lani v vseh 12 mesecih. Letni načrt — 4.150.000 ton, so dosegli že 10 dni pred koncem decembra, celotna količina 4.280.000 ton, pa pomeni doslej največji pridelek premoga, ki so ga velenjski rudarji nakopali v enem letu.

V 10-odstotno povečanje odkopnega učinka so morali rudarji vložiti nemalo naporov. Na delo so redno prihajali tudi ob sobotah, pogosto pa celo ob nedeljah. Tako so letos delali kar 291 dni. Njihova povprečna dnevna proizvodnja je bila 14.728 ton.

BERITE REVUJO DAN

načrtovane 18.400 ton, rekordna mesečna 419.000 ton.

Poudariti je treba, da so jih pri delu pestili precejšnji problemi; najprej jamski požar, nato omejevanje uvoza in neuključnost. Le izjemna vztrajnost in občutek odgovornosti sta omogočila pravočasno in uspešno izpolnitev zadanih nalog.

Za leto 1976 načrtujejo v velenjskem rudniku (3690 zaposlenih proizvodnjo 4.350.000 ton. Ta izklop bo največjetele, je pokrili potrebe po velenjskem lignitu, čeprav ga bo največ porabila soštanjska termoelektrarna.

Podobno kot rudarji se z dobrimi rezultati dela lahko pohvalijo tudi delavci nekaterih drugih TOZD rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje. V termoelektrarni Soštanj so letos proizvedli kar 2 milijardi 450 milijonov kWh električne energije. Obdatovna pripravljenost vseh

biokov se je občutno zvečala. Izpolnitev delovnih obvez pa se ne kaže le pri proizvodnji preprobnih električnih energije, ampak v enaki meri pri izgradnji novega objekta — TE Soštanj IV.

Delovni načrt za prihodnje leto predvideva 3-odstotno povečanje proizvodnje električne energije. Zato bodo vse njihove moči uperjene v čim večjo obratovalno pripravljenost.

Delavci REK Velenje so uspešno sklenili letošnje poslovno leto. Prav tako so izpolnili zastavljene naloge pri izvajanju srednjeročnega programa in z njim povezanih investicij v rudnik ter v TE Soštanj IV. Z optimizmom lahko gledajo v leto 1977, ko bodo morali porabnikom zagotoviti 4.700.000 ton premoga, saj bo takrat skupna instalirana zmogljivost TE Soštanj znašala kar 745 megavov.

ŠTEVILO ZAPOSLENIH

OKTOBRA 1975 V POSAMEZNIH REPUBLIKAH IN POKRAJINAH

PODATKI: ZVEZNI ZAVOD ZA STATISTIKO

OŽ.SRBIJA	1.194.200
HRVAŠKA	1.155.200
B I H	683.400
SLOVENIJA	673.700
VOJVODINA	481.700
MAKEDONIJA	340.800
KOSOVO	139.200
ČRNA GORA	104.100
JUGOSLAVIJA	4.772.300

Program za vračanje zdomcev

Potrebna veliko večja strateška in kreativna akcija vse družbene skupnosti — V naslednjih petih letih naj bi se v družbenem sektorju v Jugoslaviji zaposlilo okoli 900.000 novih delavcev

BEograd, 25. dec. (Tanjug) — Čeprav ima naša država trenutno omejene možnosti za večje zaposlovanje, pa je treba reči, da perspektive za postopno vračanje naših zdomcev, objektivno vzete, niso slabe. Seveda pa bo še potrebna veliko večja strateška in kreativna akcija vse družbene skupnosti — od občin in organizacij združenega dela do republik, pokrajin in federacije — je dejal predsednik zveznega komiteja za delo in zaposlovanje Svetozar Pepovski v pogovoru z novinarjem Tanjuga.

Zvezni komite je izdelal zelo konkreten program ukrepov in akcij za postopno vračanje naših delavcev iz tujine in za njihovo zaposlovanje v domovini. Program bo do poslali zveznemu izvršnemu svetu.

Po besedah Pepovskega naj bi se v naslednjih petih letih v družbenem sektorju zaposlilo v Jugoslaviji okrog 900.000 novih delavcev. Toda niti tako veliko povečanje zaposlenosti ne bo zadostilo, da bi se problem radikalneje rešili. To se pravi, da bo treba možnosti za zaposlovanje še naprej širiti. Take možnosti so po Pepovskem v popolnštem izkoriščanju obstoječih zmogljivosti v državi, hitrejšem razvijanju tako imenovanega malega gospodarstva, gospodarjenju na podlagi osebnega dela, v kmetijstvu, v gospodarskem usmerjanju prihrankov naših zdomcev itd.

V domačem gospodarstvu izkoriščamo proizjalne zmogljivosti še zmeraj manj kakor 70-odstotno, v državah, v katerih so zaposleni naši zdomci, pa izkoriščajo 80 do 85 odstotkov zmogljivosti. Okrog 70 odstotkov naših delavcev dela v eni, komaj 18 odstotkov pa v dveh izmed njih. Z drugimi besedami, v obstoječih proizvodnih zmogljivostih imamo, je dejal Pepovski, veliko možnosti za povečanje zaposlenosti, in to brez dodatnih investicij ali pa z minimalnimi investicijskimi naložbami.

Če bi izkoristili samo polovico neizkoriščenih zmogljivosti v industriji, je dodal Pepovski, bi po največjih podatkih lahko znatno povečali narodni dohodek in za-

ne sile. Ne smemo pozabiti, da pride na 3,3 milijona ak-proizvajalnih zmogljivosti v industrijskih centrih in ker smo ekonomsko premalo spodbujali večje usmerjanje proizvodnih zmogljivosti... v gospodarsko slabšo razvita območja države. Zato bo v gospodarski sistem nujno treba vgraditi take rešitve, ki bi zagotovile ugodnejše možnosti za razvoj malega gospodarstva.

podlagi osebnega dela. Ko bi se samo obstoječe število zaposlenih delavcev v obrtnih delavnicah, povečalo na 1,1, bi se lahko poleg tiste ga, kar globalno predvidevamo, zaposlilo še okrog 100.000 delavcev.

Po splošni oceni je to področje v politiki postopnega vračanja naših zdomcev prav tako zelo pomembno. V tej obliki gospodarjenja se skrivajo precejšnje možnosti, da naši delavci, ki so začasno zaposleni v tujini, ne usmerjajo svojih prihrankov zgolj v potrošnjo, temveč v odpiranje novih delovnih mest, novih storitev in drugih zmogljivosti, ki nam jih priskrbijo. Z vsem tem seveda lahko računamo šele tedaj, če bomo odpravili nove ovire, ki tu in tam obstojijo, če bomo sprejeli odločne ukrepe za ustvarjanje širših perspektiv in večje varnosti za razvoj te oblike gospodarjenja.

Tudi v kmetijstvu kot eni izmed primarnih gospodarskih panog smo precej zanemarili možnosti za širše zaposlovanje brezposelnih delovnih zasebnih kmetovalcev v državi okrog milijonov, ki imajo že več kot 60 let. Po

KAKO SI ELA PEROCI »IZMISLI« PRAVLJICO

Zajec po naročilu

Dve leti premišljanja in branja prirodoopisja zaradi štiri-nožnega junaka — Čebelic e pod praškimi strehami

LJUBLJANA, decembra — Pisateljici Eli Peroci včasih ljudje ljubeznivo pravijo kar Muca copatarica. Tak je namreč naslov njene že skoraj ponarodele povesti, ki so jo otroci proslavili za eno od svojih »zlatih slikanic«, ki pa ima v zbirki še eno bližnjo sorodnico, »Moja dežnija je lahko balon« iste avtorice.

Zadnje čase je veliko slišati tudi o »Modrem zajcu«, rojenem v isti hiši kot Copatarica in dežnik oziroma balon. In obveščeni namigujejo, da je na najboljši poti tudi ona, da svojo modro barvo poglementi še z »zlatom«.

Od kod odraslemu človeku, kot je Ela Peroci, toliko junakov, v katere se zaljubljuje vsa otroška srca po vrsti? Muca Copatarica na primer je prišla na svet, ako smo dobili Anko, pravi pisateljica, sin sva jo z njeno sestro Jelko vsak dan peljali na sprehod; Anka se je vozila, Jelka je hodila... Nekaj časa je bilo to zelo zabavno, potem pa je tisti, ki je hodila, na vsem lepem prekipelo. Odločno je sedla na tla in rekla, da zahteva pravilico, če je že stvar takšna, da je prikrajšana za vožnjo.

Mačka je kot igračka

»In to je bila edina pravljica, ki sem jo prej povedala kot napisala, zakaj jaz sploh ne znam pripovedovati pravljice.« Mačka in copati so ji padli v glavo kar tako, v silo. Toda deklara je sedla na sredo ceste tudi naslednji dan, tako da je bilo treba zgodbo nadaljevati in jo izpopolnjevati.

»Doma smo imeli najprej mačko, potem vervečko, ki nam je na pomlad ušla, pa kanarček.« Pravi Perocijeva o svojem poznavanju živalskih vrst. »Mačka je najbrž od vseh še najbolj podobna igrači in se tudi zna igrati z otrokom.«

Zato pa se je stvar okrog »Modrega zajca« precej zapletla, kajti o zajcu nisem vedela ničesar, o njegovih navadah nič.

A zajec je moral postati osrednja osebnost njene naslednje knjige, no njem sem premišljevala cel dve leti, v tem času prebrala vse mogoče prirodoopisne knjige, iz katerih sem se naučila tudi to, da imamo dvesto vrst zajcev, da so tudi ređi zajci in da imajo eni dolga, drugi kratka ušesa, eni dolge, drugi kratke repe. Vendar se za nobenega od njih ni mogla sem se nenadoma spomniti odločiti, ker se ji je zdelo, da nobenega posebej ne pozna. »Najbrž je snežilo, ko na mraz, na modrega zajca.«

Kamžiti in si balon

Kdo ji je vcepil v glavo, da mora misliti prav na to plašno živalco? »V kamniškem domu invalidne mladine, kjer sem včasih poučevala, sem ob neki praznični priložnosti brala svoje pravljice in na koncu so me otroci spraševali najrazličnejše stvari.« Pripoveduje Ela Perocijeva (otroci jo na grozno učiteljev včasih sprašujejo tudi, kolikoj je stara in koliko je star njen mož). »Neki fantek pa, ko je prišel na vrsto, kaj je hotel vprašati ali pa je bil preveč vznemirjen, da bi govoril.« Ko je že odhajala, je za njo prišel la vzgojiteljica in ji rekla, da se je tisti otrok že spom-

ELA PEROCI: avtorica Modrega zajca

»Kdaj boste napisali pravljico o zajčku?« Ko jo je, je rokopis poslala najprej v Dom, naj ga da fantku. A ta se ji doslej ni oglasil, morda ga ni več tam.

»Moja dežnija je lahko balon.«

»Njena zadnja knjiga ima naslov »Lalala« in je tik pred izidom. »Ta je pa bolj iz mene,« pravi o deklaciji Lalala, ki odrasla in odhajala, je... pa kaj vam govorim, saj ne znam pripovedovati pravljice.« (Njeni hčeri sta odrasli.)

otročstvo kot da je zaživel z otroštvom svojih hčera,« pravi pisateljica.

Kdaj sem pogorela

»Pač, tudi pogorela sem že pri otrocih. S partizansko neko šola izven Ljubljane si cer poslušali odprtih ust, medtem ko je v Ljubljani čisto propadla. Ne vem, morda zato, ker so jo že poznali, morda trenutek ni bil primeren, morda so bili poslušalci preveč različne starosti... Najbolj gotovo pa je, da je bil za to »kriv« neki borec, ki je pred mano pripovedoval o otrocih, ki so bili v času vojne njihovih let in pripovedoval tako lepo, da ob njem res nisem imela kaj iskati.«

Ko so ji naročili, naj spravi vseh sto pravljic, kolikor jih je izšlo v zbirki »Čebelic«, pod eno streho, je to streho našla nikjer bližje kot v Pragi. Hodila je po mestu, si ogledovala Zlato uličko, pa stare hiše z izbošenimi napis: Pri treh violinah, Pri zlatem ovnu... In tako je tistih sto pravljic »mimogrede« poradelila in jih združila v enem mestu.

Njena zadnja knjiga ima naslov »Lalala« in je tik pred izidom. »Ta je pa bolj iz mene,« pravi o deklaciji Lalala, ki odrasla in odhajala, je... pa kaj vam govorim, saj ne znam pripovedovati pravljice.« (Njeni hčeri sta odrasli.)

VESNA MARINCIC

Prevelike razlike

Tudi letos — tako kot smo že lani — opazamo med republikami prevelike razlike v obdavevanju skupnega dohodka občanov. Kar oglejmo si nekaj zgornjih podatkov — z vsemi na žalost ne razpolagamo — o lanskem letos predlagani višini neobdavčenega dela skupnega dohodka in olajšavah za odmero tega davka iz tega dohodka.

V Sloveniji naj bi se neobdavčeni del skupnega dohodka občanov pomaknil navzgor — z lanskimi 40.000 dinarjev na letošnjih 50.000 dinarjev. S tem pa se to, kar je bilo že lani očitno, letos ponavlja. Slovenija predlaga obdavčitev skupnega dohodka dosti nižjih kategorij prebivalstva kot druge republike. V vseh drugih republikah je namreč meja za odmero tega davka pomaknjena znatno višje. V Srbiji ostaja neobdavčen skupni dohodek do višine 50.766 dinarjev (lani 41.000), pri čemer pa imajo občine možnost, da jo pomaknejo še za 30 odst. navzgor: v Makedoniji 54.648 (lani 48.640), v Hrvaški 64.000 (lani 50.000) ter v Bosni in Hercegovini 70.000 (lani 56.000).

Na določanje višine tega davka vplivajo seveda tudi, poleg davčnih stopenj, nekatere ponekod že uzakonjene, drugod pa šele predlagane olajšave.

Tudi tu so velike razlike med republikami. Največje olajšave na vzdrževanega družinskega člana, in sicer od 16.000 do 20.000 dinarjev (lani 13.600 oziroma 18.000 din), predlaga Slovenija. Druge pa le-ta znašajo: v Makedoniji 13.800 (lani 9.720), v Hrvaški od 10.000 do 14.600 dinarjev (lani od 10.000 do 12.000), v Beogradu 17.000 dinarjev.

Ker ne razpolagamo z vsemi potrebnimi, novejšimi podatki, ne moremo ponazoriti, kako bi predlagane davčne škarje z različno ostrino strigle občane glede na to, kje kdo živi. Vemo pa, da je na lanske davčno osnovno 10.000 dinarjev plačal občan v Bosni in Hercegovini 300 dinarjev davka, v Crni gori 250, v Hrvaški 350, v Makedoniji 350, v Sloveniji 250, v ožji Srbiji le 125, v Vojvodini pa celo 375 dinarjev. Pri večjih davčnih osnovah so bile ter razlike še dosti bolj očitne.

BOZIDAR LAKOTA

Cestni promet Evropa - Azija

Skozi Slovenijo in Jugoslavijo

Gosto pajčevinasta mreža avtocest

V javni razpravi je srednjeročni razvojni program cestnega omrežja Slovenije za obdobje 1976—1980. Strokovno izdelan program nam do podrobnosti razčlenjuje vse potankosti najbolj nujnih obnovitvenih in vzdrževalnih, predvsem pa tudi povsem novih del.

V uvodu dokumentacije so statistično obdelani že ugotovljeni podatki o trenutnem in predvidenem stanju razvoja cestnega prometa pri nas in po svetu. Podatki nedvoumno kažejo na čedalje večji porast domačega in nezemskega cestnega prometa s posebnim poudarkom na zelo povečanju cestnega prometa, ki je zavzel tako pri nas kakor v inozemstvu, nepredviden obseg rasti.

Na naši cesti Zagreb—Beograd je na vozišču trajno že prek 30 % tovornjakov. Na mestnem prometu v Beogradu

enako tudi pri najmanjšem zatiku na carini v Sežani, Novi Gorici in Kozini. Na naši hitri cesti Ljubljana—Zagreb imamo na vseh klancih trajne in dolge kolone tovornjakov.

Statistični podatki, strokovne dokumentacije, turistična poročila itd. povsem jasno in nedvoumno kažejo, da prihaja v našo državo prek mejnih prehodov republike Slovenije do 90 % vsega tovornega in osebnega avtomobilskega prometa. Ta prehodni promet se ustavi širom Jugoslavije, toda v vedno večjem obsegu gre ta promet le prek naše države v Grčijo, Bolgarijo, Turčijo in na bližnji vzhod. V Malo Azijo in Azijo in obratno v Evropo.

Pri tej nesporni ugotovitvi se sproži vprašanje, ali smo in ali bomo v merilu Jugoslavije, predvsem pa Slovenije, posvetili temu vprašanju tisto časovno pozornost, ki jo prikazani problem zahteva. Na kratko, ali bomo pri nas domneili, da je zadnji čas, da resnično zbiramo in namensko trošimo več sredstev za reševanje cestne

Prikazani črtež glavne Evrope in delčka Azije in Afrike nam nazorno kaže naravne smeri prometnih tokov iz vseh delov osrednje Evrope v Malo Azijo oziroma na bližnji vzhod, prek morskimi ožin in novega mostu v Carigradu. Smerne puščice ne nakazujejo kakih novih cest vzhod—zahod ali sever—jug, temveč le smeri že tekočega, predvsem pa še predvidenega cestnega prometa med obema kontinentoma Evropo in Azijo.

Na nedavnem kongresu jugoslovanskega društva za ceste v Portorožu je večina strokovnjakov nakazala bojazen za možen premik cestnih tokov tudi mimo naše države ali celo Slovenije, če ne bomo pravočasno sledili čedalje večjemu razvoju in zahtevam evropskega cestnega prometa.

Cesta Zagreb—Beograd pa tudi hitra cesta Ljubljana—Zagreb s klanci in ovinki ne ustrežata več sedanjim potrebam obstoječega cestnega prometa. Gotenjska cesta do Korena in Trbiža, primorska cesta do Nove Gorice, ki jo je pred letom 1974 zgradil mejni

itd., zahtevajo nujne sanacije, obnove in nove gradnje.

Ze začete meddržavne razgovore za gradnjo avtoceste Beljak—Karavanke—Jesenice—Ljubljana, s posebnim predorom skozi Karavanke, je treba vsestransko podpreti in dosti bolj resno ovrednotiti. Razvojni plan Slovenije daje zgoraj naštetim problemom naše republike vso potrebno prednost, zato je pravilno, da ta plan z lastnimi predlogi vsestranskega pomena dopolnimo, obogatimo in tako vsi skupaj prispevamo k sprejemu, predvsem pa

k realizaciji razgrnjenega plana.

Namenoma sem v črtežu Evrope vrisal z debelo črto vse obstoječe avtoceste in s tenko črto vse sedaj veljavne tako imenovane evropske ceste z željo, da tako vidno prikažem gostopajčevinasto mrežo avtocest v evropskih cest v vsej naši sosesčini v zahodni in severni Evropi.

V merilu Jugoslavije moramo sanirati, obnoviti in dopolniti ceste Bratstva in enotnosti, vsaj na odseku Ljubljana—Zagreb—Beograd—Sofia.

ja, za naše in evropske potrebe ter v merilu Slovenije vse priključke iz zahoda in severa, in to predvsem šentiljsko, gorjenjsko, primorsko in kraško ceste.

Zavedajmo se, da ob nebrzdanem obsegu porasta motornih vozil namenjamo tudi sredstva za vzdrževanje in obnovo cest ter za gradnjo novih objektov cest, mostov in predorov. Le hkratna rast cest in motorizacije je pogoj normalne gospodarske rasti.

Ciril Stanič

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

BOKS

V REGGIO EMILII

Parlov proti Grandu
ni povsem zadovoljilČprav ga je premagal (po točkah)
je pokazal tudi vrsto pomanjkljivosti

REGGIO EMILIA, 26. — Jugoslovanski boksaški politehski kategorije Mate Parlov je na mednarodni boksaški prireditvi v Reggio Emilii slavil še eno zmago. Tokrat je premagal Onelia Grandu iz Pordenona po točkah v osmih krogih.

Srečanje med obema nasprotnikoma je bilo izredno borbena, Grandu pa je pokazal izredno vzdržljivost, pa tudi pogum. Parlov je v tem dvoboju pokazal, da se ni na vrhuncu svoje forme, obenem pa tudi tako raven boksa, s katero bi težko uspeval na evropski ali celo svetovni ravni. Prav zato — sodeč po tem dvoboju — je, morda, njegova želja po srečanju z Adinolfijem preuranjena. V dvoboju z Grandom je sicer včasih pokazal izredne poteze, takoj nato pa tudi napake, ki bi ga lahko drago stale, če bi se boril s kakšnim višje kvotiranim boksašem. Izvedenci menijo, da je morda plačal račun za preveliko telesno težo. Ker je moral slušati, da je ostal v mejah politehski kategorije, je to škodilo njegovi formi in tako je bil njegov boks precej bled, zlasti v prvih krogih.

BOLOGNA, 26. — Dante Canè je ohranil svoj naslov italijanskega državnega boksaškega prvaka teške kategorije. Danes je v Bologni premagal Benita Penno po točkah v 12 krogih.

BRUSELJ, 26. — Belgijska boksaška zveza je obvestila boksaške teške kategorije Jeana Pierra Coopmana, da se bo moral pred srečanjem s Cassiusom Clayem pomeriti še z Angležem Dunnom v dvoboju za naslov evropskega prvaka.

BRESCIA, 26. — Natale Vezzoli je osvojil naslov italijanskega državnega prvaka teške peresne kategorije. S k.o. v desetem krogu je premagal dosedanjega prvaka Giuseppe Muro.

Zagalo trener Kuvaite

RIO DE JANEIRO, 26. — Trikratni svetovni nogometni prvak (dvakrat kot igralec, enkrat kot trener)

Henrik Lisjak brani pod svojim košem med prvenstveno košarkarsko tekmo promocijskega prvenstva Bor — CGI Milje

AVTOMOBILIZEM

VN Argentine preložena

BUENOS AIRES, 26. — Zaradi ekonomskih težav so argentinski organizatorji sklenili prenesti Veliko nagrado Argentine, ki naj bi bila na sporedu — kot prva VN prihodnjega leta — 11. januarja.

Organizator pa bo medtem posredoval pri mednarodni avtomobilski zvezi za nov datum.

ODBOJKA

MOŠKA C LIGA

«Plavi» v Bellunu
pred težko nalogo

Prvenstvo se bo nadaljevalo 7. februarja

Borovci bodo drevo odigrali zadnjo prvenstveno tekmo v letu 1975 in srečanje s Sai v Bellunu bo obenem tudi poslednje pred prekinitvijo spopadov za točko. Prvenstvo se bo namreč nadaljevalo točno čez 40 dni ali točneje 7. februarja. Za slovo v letošnjem koledarskem letu tako odhajajo borovci v goste vodilni šestki Sai v Bellunu. V treh dosedanjih nastopih je Sai odpravil v prvem zavrtju doma Monselice po treh setih igre, kot tudi Grandi Motori iz našega mesta s 3:1. Z istim izidom so izbojevali tudi tretjo zmago v gosteh s Cus in Benetkem v Mestrah. Tržačani se s tem tekme niso še srečali. Vsekar pa — ta tekme ni popolna neznan-

Naraščajoška košarkarska peterka openskega Poleta je zaključila svoje letošnje prvenstvo na četrtem mestu lestvice, s čimer je dosegla cilj, ki si ga je zastavila ob začetku tekmovanja

NAMIZNI TENIS

V ŽENSKI A LIGI

Današnjih srečanj
ne bo na sporedu

Odgodili so jih zaradi pritožbe Bacigalupa — Tudi Kras bo počival

ka, saj je v preteklem prvenstvu igral v skupini s Krasom. Po končanem prvenstvu so nekateri odbojkarji zapustili Sai in pred samimi boji za točko je kazalo, da ne bo tako nevaren kot v preteklosti. Samo prvenstvo pa je pokazalo prav obratno. Beluščani igrajo letos še bolj kot v preteklosti in v ospredje so se prebili nekateri igralci, na katere ni računalo niti tehnično vodstvo. Glede na to čaka Tržačane izredno težka naloga, da se bi vrnilo iz Belluna s točkami, kar bi bili prav gotovo najboljši božični in novoletno darilo za slovensko športno združenje.

Naj bo tako ali drugače tekma bo izredno zanimiva, kakovostna, saj si bosta stala ob mreži dva boljša in enakovredna tekmeča te skupine. Res, da Tržačani niso nateleti v 4. kolu na tekmeča s katerim se bo mogoče oddolžiti za pretekli domači poraz. Zmaga v Bellunu pa bi imela prav gotovo dvojno vrednost. Prav tega se naši fantje zavedajo in so pripravljeni se boriti prav do zadnjega atoma energije, saj nimajo kaj izgubiti, ampak samo pridobiti.

G. F.

CIKLOKROS

«TROFEJA GARINEI»

De Vlaeminck
tretjič uspešen

BINAGO (Como), 26. — Belgijec Roger De Vlaeminck je tretjič zaporedoma osvojil prvo mesto na mednarodnem tekmovalnem v ciklokrosu za «Trofejo Garinei».

Startalo je kar 60 tekmovalcev, med katerimi tudi bivši svetovni prvak Wolfschol.

Vrstni red
1. Roger De Vlaeminck (Bel.), ki je prevozil 22 km v 1.00'20"
2. Vagneur (It.) zaost. 5"
3. Lanfranchi (Švi.) 1'05"
4. Walter (Švi.) 3'45"
5. Flaiban (It.) 4'35"

Stekić športnik leta

Jugoslovanski športni časopis «Sport» iz Beograda je objavil skakalca v daljino Nenada Stekića za jugoslovanskega športnika leta 1975.

OBVESTILO

Športno društvo Polet vabi vse košarkarje in njihove starše na KOŠARKARSKI VEČER ki bo nocoj, ob 20. uri, v prostorih Športnega kroška Polet na Opčinah, Konkolenska ul. 1.

NOGOMET

SP V ARGENTINI '76

Na sporedu kar 38 tekem

BUENOS AIRES, 26. — Argentinski organizatorji, ki bodo prihodnje leto priredili 11. svetovno nogometno prvenstvo, so danes objavili program tekem, ki bodo od 1. do 27. junija v Argentini.

SP se bo odvijalo v šestih stadionih petih argentinskih mest: v Buenos Airesu (v dveh stadionih), v Rosario, v Cordobi, v Mendoza in v Mar del Plat.

Kvalifikacijski del bo od 1. do 11. junija in bo vseboval štiri skupine po štiri ekipe v vsaki skupini.

Drugi del SP bo od 14. do 21. junija. Skupno bodo torej odigrali kar 38 tekem, od katerih bodo igrali 12 v Buenos Airesu.

Spored prvega dela

1. 6. odprtje prvenstva in otvoritvena tekma v Buenos Airesu
2. 6. tri tekme 1. in 2. skupine
3. 6. štiri tekme 3. in 4. skupine
6. 6. štiri tekme 1. in 2. skupine
7. 6. štiri tekme 3. in 4. skupine
10. 6. štiri tekme 1. in 2. skupine
11. 6. štiri tekme 3. in 4. skupine

Spored drugega dela

- 14., 18. in 21. 6.: vsak dan po štiri tekme

Finalni del

26. 6.: tekma za 3. oz. 4. mesto
27. 6.: veliki finale za 1. mesto.

Organizatorji so si pri sestavi sporeda prizadevali, da bi lahko dnevno prenašali po televiziji čim večje število srečanj.

Prvo, otvoritveno tekmo bo igrala ZRN, ki je zadnji svetovni prvak, proti reprezentanci, ki jo bodo izžrebali od 15 finalistov.

ZA TEKMO Z GRČIJO

Italijani proti
mladincem Fiorentine

FIRENCE, 26. — V okviru priprav za prijateljsko nogometno tekmo z Grčijo, ki bo v torek, 30. decembra, v Firencah, bo italijanska reprezentanca igrala v nedeljo v Empolju prijateljsko trening tekmo z mladinsko postavo Fiorentine. Trening tekma se bo pričela ob 14.30.

SALERNO, 26. — Bivši nogometaš Udineseja in Triestine, Giacomini, je dal ostavko kot trener Salernitane. Moštvo je namreč v zadnjih kolih doživelo več nepričakovanih spodrs-lajev.

Trenersko mesto je tako prevzel Ottavio Bugatti, ki je bil med drugim tudi vratar Napolija in italijanske reprezentance.

KOŠARKA

PRVENSTVO «POMLAD»

Za vstop v finale
Bor-Ricreatori

Tekma bo jutri ob 9. uri v telovadnici v Ul. Montecengio

Nekatera košarkarska mladinska prvenstva so se zaključila. V teh prvenstvih so bile naše ekipe še posebej uspešne, saj so igrane daleč nad pričakovanji.

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

V torek bi se morala v anticipirani tekmi spoprijeti Bor in Itala iz Gradišča. Košarkarje iz Gradišča ni bilo, tako da tudi tekme niso odigrali. Sedaj pa sta dve moštvi: zmagal bo Bor z 2:0 b.b. ali pa bodo tekmo ponovili.

MLADINCI

Medtem ko bodo poletovci jutri lahko brez težav obračunali z Don Boscom, pa bodo borovci pred težko nalogo. «Plavi» se bodo namreč v gosteh spoprijeli z nevarno peterko Scoglietta, ki ima na lestvici že 10 točk.

«POMLAD»

Bor bo jutri v telovadnici v Ulici Montecengio, ob 9. uri, igral tretje odločilno srečanje z Ricreatorijem za vstop v finalni del tega prvenstva. Borovci bodo seveda v tem srečanju dali vse od sebe, da bi spet premagali nevarnega nasprotnika in se tako pridružili Kontovelu v finalnem turnirju.

Kontovel si je namreč pridobil pravico nastopa v finalu že v predzadnjem kolu tega prvenstva in če bi Bor le uspel, v tem primeru bi bilo slavje naše košarke res izjemno. V tem prvenstvu nas namreč na Tržaškem zastopata dve ekipi: ena je že v finalu, druga pa... edko

SAH

Brez Fischerja

NEW YORK, 26. — Ameriška šahovska zveza je objavila lestvico svojih najboljših šahistov v tem letu. Ta lestvica je takak: 1. Browne, 2. Byrne, 3. Kavalek, 4. Evans, 5.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 27. decembra 1975

ODBOJKA

MOSKA C LIGA

18.30 v Bellunu

SAI Belluno — Bor

JUTRI

NEDELJA, 28. decembra 1975

KOŠARKA

MLADINCI

11.00 na Opčinah

Polet — Don Bosco

10.30 v Trstu, Ul. d. Scoglio

Scoglietto — Bor

SPOMLAD

9.00 v Trstu, Ul. Montecengio

Bor — Ricreatori

Novosel o jugoslovanskem prvenstvu

Olimpija
v nevarnosti

Beograjski Partizan in splitska Jugoplastika sta uspešno prestala to kolo, tako da je ostala razlika med vodečima nespremenjena.

Partizan je pred nabito polno dvorano v Beogradu v derbiju za pet točk odpravil Crveno zvezdo. Jugoplastika pa je odnesla celo kožo iz Zagreba, kjer je v dramatičnem finalu le ohranila točko prednosti in si tako priborila dve dragocene točki.

Partizan torej še vedno vodi s štirimi točkami prednosti in Beograščani ostajajo tako najresnejši kandidati za osvojitve državnega naslova.

V ostalih tekмах ni prišlo do presenečenj, če izvajamo srečanje med Bosno in Olimpijo. Tri minute pred koncem so Ljubljanci namreč vodili s petimi točkami prednosti (81 proti 76) in vse je kazalo, da bodo v Sarajevu poskrbeli za največje presenečenje kola.

V naslednjih dveh minutah pa so imeli domačini še toliko moči, da so dosegli kar 14 točk. Ljubljanci pa nobene. Olimpija je tako spalnemu vsako upanje, da bi poskrbela za senzacionalen rezultat, obenem pa, da bi osvojila dve dragocene točki v borbi pred izpadom.

Iski prvak Zadar je zanesljivo premagal Željezničarja s 103:79; s to zmago pa ni bistveno spremenil neugodnega položaja na lestvici. Preseneča Metalac, ki je dosegel svojo tretjo zaporedno zmago in tako znatno popravil svoje stanje na lestvici. V Čakcu pa je domači Borac pospravil nov par točk, ki sta se posebno dragoceni v borbi pred izpadom.

V Beogradu je Rabotnički iz Skopja spet doživel visok poraz. Ta neuspeh pa ne zaskrbljuje samo zaradi visoke razlike v koših, s katero so izgubili košarkarji Rabotničkiga, a predvsem zato, ker moštvo dokaj slabo in lagodno igra Rabotnički je tako padel na nižji del lestvice in se bo moral odslej boriti za obstanek v skupini najboljših.

Prvenstvena lestvica se ni bistveno spremenila na vrhu, tako tudi ne na dnu. Vseeno pa seveda ostaja izredno zanimiv razplet predvsem v nižjem delu, tako da bo zanimanje košarkarske javnosti predvsem osredotočeno na borbe pred izpadom.

Težko je sedaj predvidevati, katera ekipa bo zapustila skupino najboljših. Željezničar je skupno z Zadrom in Olimpijo na zadnjem mestu. Košarkarji iz Sarajeva so tako v zadnjih dveh kolih postali resni kandidati za izpad. V nevarnih vodah pa še vedno ostaja Zadar, ki je zaposlen tako v prvenstvu kot v pokalu prvakov.

Ljubljanska Olimpija je prav tako v nevarni coni, treba pa je omeniti, da bodo Ljubljanci večji del tekem drugega dela prvenstva igrali doma in verjetno je, da bodo zbrali toliko točk, da bodo ostali v skupini najboljših.

Zanimivo je tudi dejstvo, da bo letos potrebno kar 20 točk za obstanek v ligi in to seveda daje prvenstvu še večjo privlačnost.

IZIDI 12. KOLA
Bosna — Olimpija 90:81
Lokomotiva Jugop 85:86
Radnički FOB — Industromontaža 85:77
Metalac — Boko 80:72
Zadar — Željezničar 103:79
Partizan — Crvena zv. 96:91

LESTVICA

Partizan Beograd 22, Jugoplastika Split 18, Bosna Sarajevo 16, Radnički FOB Beograd 14, Boko Beograd in Metalac Valjevo 12, Lokomotiva Zagreb, Crvena zv. Beograd, Rabotnički Skopje, Industromontaža Zagreb in Borac Čačak 10, Olimpija Ljubljana, Željezničar Sarajevo in Zadar 8.

Mirko Novosel

V slovenskem derbiju 3. amaterske nogometne lige Gaja - Kras sta bila vratarja obeh ekip precej zaposlena

je čutili vplive omenjenih avtorjev na mlajše sovjetske pisatelje in kako sploh mladi v njegovi domovini reagirajo na takšne smeri na zahodu?

«V sodobni sovjetski književnosti je najmanj čutili vpliv francoske literature. Veliko pomembnejši je vpliv ameriških, zahodnonemških, italijanskih in španskih pisateljev. Verjetno imamo, da tako rečem, določena splošna svetovna dela, ki so jih dobro sprejeli v Sovjetski zvezi. Največ bralcev si je pridobil sodobni ameriški pisatelj Salinger s svojim romanom «Lovec v žito», potem Hemingway s svojim delom «Sonce ponovno vzhaja», pa tudi z drugimi romani, ki jih je bil pisal v mlajših letih v Franciji. Hemingwaya zelo cenijo v Sovjetski zvezi in je eden izmed najprijetnejših pisateljev v naši deželi. Prav tako je tudi opazen vpliv nemškega književnika Heinricha Bölla. Nič manjši ni ugled v Sovjetski zvezi velikega italijanskega romanopisca Alberta Moravie, potem Vasca Pratolinija, Itala Calvina in še nekaterih italijanskih književnikov. Kar zadeva Špance, je treba omeniti delo Juana Gaurina, katerega štirje romani, natisnjeni v eni knjigi, so bili razprodani v celoti v enem samem dnevu. Tudi nekateri drugi španski pisatelji imajo veliko število bralcev pri nas.

O Francozih je treba reči, da jih zelo počasi prevajamo. Njihov «antiroman» je bolj znan skozi revije, še posebej pa po objavi krajših stvari v reviji «Inostrannaja literatura». Zdi se mi, da se naši bralci kaj malo zanimajo za takšno književnost. Naša literatura od 1910. do 1920. leta je bila mnogo pomembnejša od takšne francoske književnosti. Veliko več je vredno tisto, kar sta dala v dvajsetih letih Andrej Bjelov in Remizov kot pa ono, kar ustvarjajo pisatelji «novega vala» v Parizu.

«Ko že govoriva o antiromanu, ali bi bili toliko ljubezni, da bi povedali vaše mišljenje o posameznih pred-

stavnikih te literarne smeri in mi tudi nakazali, kakšna je prihodnost «novega vala»?

«Teze antiromana, da je roman že vse opisal, da nimamo kaj več povedati s pomočjo romana, nikakor ne moremo prenesti v naše okolje v Sovjetski zvezi zato, ker ni bilo ali pa je bilo zelo malo resničnega sovjetskega romana. Pričakujem, da bodo pri nas veliko več tiskali Kafko, ki je bil doslej natisnjen samo v revijah, potem Camusa in druge velike moderne pisatelje. Prepričan sem, da je to mnogo pomembnejše od vsega, kar ustvarjajo Nathalie Seurot, Alain Robbe-Grillet, Michel Butor. Ne bi rad žalil teh pisateljev, resni ustvarjalci so in koristni zahodnemu svetu, toda v naši deželi nimajo moči, da bi vplivali na mlade književnike. Lahko govorimo samo o vplivu na posamezne mlajše sovjetske književnike, ki prihajajo z drugih strani. Vzemimo, na primer, našega Aksjonova, pisca mlajše generacije. Pri njem opazimo izredno poznavanje ameriške književnosti med dvema vojnoma. Ne pripoveduje o ljudeh, temveč jih takoj prikazuje. To je metoda ameriških književnikov, s katero so Hemingway, Faulkner in Steinbeck uvedli ameriško književnost v klasično literaturo. V svojih zgodbah Aksjonov ne ustvarja likov junakov z opisovanjem njihovega življenja, temveč jih takoj določa z dialogi in akcijo.»

«Sovjetska zveza nedvomno prednjači v znanstvenem svetu sploh. Vendar pa me zanima, v kakšni meri umetnost, književnost pa še posebej spremlja ta epohalni pohod znanosti in, ali obstaja določena vzročna korelacija med znanostjo in umetnostjo v modernem svetu sploh?»

«Pogosto se govori o velikem, naraslem razcvetu znanosti ne samo v Sovjetski zvezi, temveč na svetu sploh, istočasno pa je slišati mišljenja o čedalje opaznejšem zaostajanju umetnosti in literature. Neki naš mladi pesnik

poje v nekem svojem verz: "...fizike spoštujejo, lirike pa zavračajo." No, Čehov je rekel, da ni treba iskati vojne tam, kjer je ni.»

Razcvet znanosti tega stoletja je ogrožen. Toda znanost in umetnost si nikoli nista bili sovražnici. Človek, ki si pridobiva znanje o krvnem obtoku postaja bogatejši prav tako kot kadar prebere Puškinove verz. Seveda so metode znanosti popolnoma različne od metod umetnosti. Viktor Hugo je pravil, da spominja razvoj znanosti na vzpenjanje po stopnicah in da sleherni novo znanstveno odkritje uničuje prejšnje znanstveno odkritje. V umetnosti ni tako. Sodobna skulptura je lahko dobra ali pa slaba, toda nikakor ne zmanjšuje vrednosti stare grške umetnosti. Antični matematiki so bili veliki raziskovalci tudi v naravoslovnih znanostih in v razvoju družbene ureditve. Bili so napredni za svoj čas, to pa je zelo težko dojeti v umetnosti. Če s stališča naravoslovnih znanosti gledamo na sodobno umetnost, lahko pridemo do žalostnih zaključkov. Zdi se mi, da ne obstaja enakomeren napredek kot je bilo to poprej. Umetnost vedno odraža svet sodobnikov. Umetnost lahko to počenja na bolj ali pa slabši način. Umetnost je lahko velika umetnost majhne epohe in majhna umetnost velike epohe.

Podobnost in univerzalnost znanosti in umetnosti tiči v tem, da se tako umetnost kot znanost borita za splošne cilje človeštva. Prav tako kot arhitekt in glasbenik lahko težita k istemu cilju celo takrat, kadar glasbenik ne živi v hiši, ki jo je bil zgradil arhitekt. Nasprotno je, da se naravoslovne vede razvijajo bolj blesteče kot umetnost in igrajo večjo vlogo v sodobni družbi. Verjetno lahko s tem pojasnimo, da študentje matematike in fizike znatno bolj ljubijo najrazličnejše manifestacije človekove dejavnosti tudi v literaturi in umetnosti.

(Nadaljevanje sledi)

Maj v deželi Sovjetov

ONKRAJ
KAVKAZA 53.

Dušan Željencov

«Na to vprašanje ni lahko odgovoriti. Vendar vam naj povem, da mi je najljubše moje prvo delo Julio Juarenito in moje zadnje delo, spomini Ljudje, leta življenje.»

Povedal sem mu, da je nekaj njegovih del, kot «Padec Pariza» in «Vihar» prevedenih tudi v slovenščino.

«Tega pa nisem vedel.» In že je vzel v roke poseben, zajeten zvezek, v katerem ima zapisane vse svoje prevode v tuje jezike. Za slovenščino je odprl popolnoma nov, svež list tega zvezka in nanj tudi napisal naslove slovenskih prevodov svojih del. Hkrati sem mu tudi obljubil, da mu bom poslal omenjene prevode, kajti v njegovi knjižnici, jih, žal, ni bilo...

Nadaljevala sva z razgovorom. Omenil sem mu, da je takoj po vojni govoril o čedalje močnejši prežetosti nacionalnih kultur, kar se je potrjevalo iz leta v leto. Zato sem ga prosil, da bi bilo dobro, če bi mi razložil, kako se ta proces odvija na sovjetskih tleh. Ali natančneje, če se in v kakšni obliki čutijo tuji vplivi na sovjetsko književnost. Konkretno sem mu omenil Francoza Alaina Robba-Grilleta in Michela Butorja kot predstavnika francoskega novega vala, pa Angleža Johna Osborna ter vprašal, če

ŠE EN PODEL IZPAD MLADEGA PRETEPAČA IN MORILCA ANDREA GHIRA

RIMSKI FAŠISTIČNI PRETEPAČI UGRABILI MLADEGA ŠTUDENTA E. MATACCHIONIA

Poleg Ghira so pri ugrabitvi sodelovali še 21-letni Marco Acquarelli, 20-letni Luigi Esposito in 17-letni Piero Pieri, ki so vsi sinovi premožne rimske buržoazije - Mladi pretepači so zginili, preden bi jih lahko dosegla roka pravice - Nerazumljiva počasnost preiskovalcev

RIM, 26. — Andrea Ghira, morilec iz Circea, ki je pred tremi meseci iz sadističnega vzroba pokončil v svoji vili 17-letno dekle Rosario Lopez, je znova v ospredju pozornosti. Medtem ko ga je italijanska policija iskala zaradi podlega zločina, je 20-letni sin petičnega rimskega industrijskega mirno pripravljaj - Rimu podoben izpad: s tremi prijatelji je ugrabil 20-letnega Ezia Matacchionija, čigar očetu je skušal izsiliti 800 milijonov lir odkupnine.

Zadeva je prišla na dan predsedniščin, ko je zaprežen stražnik iz nasejal Tor San Lorenzo nedaleč od Ostie našel Matacchionija v neki vili. Stražnik je malo pred polnočjo slišal obupane klice na pomoč. Stekel je proti vili, iz katere je bilo slišati kričanje, preskoki o grajo, vlomil vhodna vrata in stekel v prvo nadstropje, kjer je našel Matacchionija priklenjenega z lisicami k postelji, s praskami in podplutbami na obrazu in z na pol odpletenim obličjem na ustih.

Kmalu nato so prisli tudi orožniki, katere je poklicala neka sosedka, ki je prav tako slišala Matacchionijeve klice na pomoč. Možen postav je fant, čeprav zmručen in oslabel, takoj povedal, da so ga 15. decembra ugrabili štirje prijatelji in sicer poleg že omenjenega Ghira 21-letni Marco Acquarelli, 20-letni Luigi Esposito in 17-letni Piero Pieri.

Z izjemo Esposita gre za sinove premožnih staršev, ki so obiskovali zasebni licej «Leone Magno» in so se navduševali za fašistično ideologijo prav kot padšaji, s katerimi je Ghira pred tremi meseci uprizoril krvavo veselico v svoji vili v Circeu. Acquarelli je sin načelnika geometrskega urada pri okrajnem ravnanstvu ANAS za Lacij. Pieri pa je sin kasaskega svetnika. Fantje očito niso imeli potrebe, da skujejo načrt za ugrabitve, da bi prišli do denarja, pač pa gre njihov izpad pripisati zgolj nasilnemu vzgibu in iskanju načina, kako preganjati dolgaše. Na srečo se to krat njihov podli izpad ni zaključil s prelivanjem krvi kot pred tremi meseci v Circeu. Da je bilo nasilje njihov glavni cilj, jasno izhaja tudi iz pripovedovanja Matacchionija. Čeprav jih je fant dobro poznal, se niso niti pobirgali, da bi se zakrinali, kar med drugim kaže, da so prepričani v prizanesljivost oblasti.

Matacchioni je že med večeršnjim zasliševanjem opisal preiskovalcem svoj deset dni dolg križev pot. Poudaril je, da mu je v ponedeljek, 15. decembra jutraj telefoniral Piero Pieri in ga povabil na kratek izlet z avtom. Fant je sprejel, takoj pa je povedal prijateljem, da se mora okrog polne vrtni, ker je imel sestanek s stricem pred palačo Mon-

teitorio. Preden je avto Pierija, volkswagen golf bele barve, odpeljal, mu je Pieri predstavil druga dva «izletnika»: Luigijsa Esposita in Marca Acquarellija. Avto je nekaj ur krožil po mestu in ko je sofer zapejal proti športni palači je Matacchionija začelo skrbeti. Zahteval je pojasnila od prijateljev, a Pieri mu je v odgovor naperil samokres in mu ukazal, naj molči. Kmalu so bili v Acquarellijevi vili v Tor San Lorenzu, kjer so nesrečna priklenili k postelji.

Nekaj minut pozneje je prisel Ghira. Matacchioni ga je spoznal po glasu in ga vprašal, kaj se dogaja. Eden od padšajev pa se je obrnil k vodji in mu dejal: «Ni ti treba krinke, saj nas tale dobro pozna.» Fant je še dodal, da so se večerji vrstili na straži in da so ravnali z njim sorazmerno dobro, čeprav je bil vedno vklejen. Pripomni je tudi, da je poskušal zbežati, a da mu je beg spodletel.

Dan pred božičem so se njegovi večerji naveličali. Pieri je ostal pri njemu do 18. ure, na kar mu je vsilil pet ali šest tablet mirilnega sredstva in odšel. Po nekaj urah spanja se je fant zbudil, se privlekel do okna in začel klicati na pomoč. Njegove klice je slišal stražnik in nekaj minut pozneje je Matacchioni lahko spet svobodno za dihal.

Fašistični pobalini so v tem času nekajkrat stopili v stik z družino Matacchioni in zahtevali 800 milijonov lir odkupnine. Pri tem pa so se izkazali za zelo nespretni, ker je policija prestregla njihove telefonske pozive in jih lokalizirala s precejšnjo točnostjo. Kaže tudi, da so fantje zaslužili nevarnost, kar naj bi bil tudi glavni vzrok, da so jo v sredo pobrisali in izginili kot kafa. Čeprav so namreč policija in karabinjerji preiskali dober del Lacija ter najbolj znana smučišča v Toskani in v Abruciu (starejšem so rekli, da grejo za nekaj dni na sneg), niso odkriti nobene sledi za fašističnimi izsiljevalci. Jasno je torej, da se je v preiskovalnem stroju nekaj zataknilo in da so, kot se večkrat dogaja, zločinci lahko pobegnili preden jih je dosegla roka pravice.

Naravnost zgleden je v tem pogledu primer Ghira. Čeprav je sodnik podpisal zanj pred tremi meseci za porčni nalog, v katerem ga je obtožil umora Rosarie Lopez in pretepanja Donatele Colasanti, mu policija in karabinjerji v teh mesecih niso prišli na sled. Fant je svobodno kolovratil po Rimu, obiskoval stare prijatelje in znance in celo stave načrt za ugrabitve. Nobene-ga dvoma ni, da je prav Ghira vodja tolpe mladih roparjev, saj je že od nekdaj priznan glavni mladih petičnežev, ki zahajajo v rimske misovske sedeže in se izživljajo v nasilju.

Značilno je tudi, da je v tem primeru preiskovalni stroj karabinjerjev stekel počasi in previdno. Preiskovalci, ki so večerj in danes zasliševali Matacchionija, bodo šele jutri poslali namestniku državnega pravdnika dr. La Padulu zapisnik fantovih izjav. Šele ko bo preučen zbrano gradivo, bo sodnik nadalje ukrepal. Če bo menil, da zbrani izjavi potrjujejo Matacchionijeve izjave bo verjetno podpisal za Ghira, Esposita,

Pierija in Acquarellija zaporni nalog zaradi ugrabitve, nasilja, nedovoljene posesti orožja in drugih prekrškov. Vprašanje pa je, kje bodo tedaj pobeželi fašisti.

Avstrija zahteva izročitev teroristov ki so napadli OPEC

DUNAJ, 26. — Avstrijska vlada je v sredo uradno zahtevala od alžirske izročitve arabskih teroristov, ki so v nedeljo napadli sedež organizacije OPEC na Dunaju. Vest je spročilo avstrijsko pravosodno ministrstvo, ki je dodalo, da so osnovni avstrijskega kazenskega zakonika teroristi obtoženi umora in ugrabitve.

RIM, 26. — Na svoji zadnji seji je ministrski svet sklenil, da bo v kratkem izdal nov kovancec po dvesto lir, da bi vsaj delno omilil vprašanje pomanjkanja drobiža. O novem kovancu se še ne ve veliko, kot tudi ni znano, kdaj bo v obtoku, v dobro obveščenih krogih pa so optimisti, saj pravijo, da bo izdaja kovanca sovpadla s prenosno državne kovnice, ki naj bi tako v prihodnje zadostila potrebi po drobižu.

HUDA KRIZA PERONISTIČNEGA REŽIMA

V Argentini je torkov spopad zahteval 101 človeško žrtev

Everilci «Montoneros» in ERP napadli važen arzenal blizu mesta in policijske postaje - Predsednica Peron v precepu med zahtevami vojske in opozicije

BUENOS AIRES, 26. — Med preteklim torkom in sredo so večje skupine gverilcev (baje «Montoneros» in ERP) napadle arzenal št. 601 v Avellanedi, kakš 115 km od središča mesta. Istočasno so tudi druge skupine napadle nekatere policijske postaje in vojašnice. Pri teh napadih je sodelovalo več kot 300 gverilcev. Po več urah boja (napadi so se začeli v torko nekaj po 19. uri) se je argentinski vojski posrečilo, da zatre upor. Bilanca spopadov pa je bila zelo krvava: na obeh straneh je padlo več kot 100 ljudi.

Torkovi dogodki so seveda povzročili pravec potres v vseh vrhovih argentinske vladne in sploh politične dejavnosti. Predsednica Isabelita Peron je že predvečeršnjim prispevala v Caso Rosado, kjer je sklicala vladno sejo. Vsi ministri so ji takoj posredovali željo, da odstopijo, toda Peronova je zavrnila odstop ter takoj nato objavila odlok, s katerim proglašala za nezakonito organizacijo «Avtentičnega peronizma», ki se je pred nekaj tedni odcepila od «pravovernega» peronizma. Do razkola je prišlo ker so nekatere osebnosti izjavile, da se ne strinjajo več s politiko predsednice Peron.

Po vladni seji se je Peronova setala s poveljniki treh rodov vojske, ki so ji poročali o zadnjih krvavih dogodkih. Postavljala je vprašanje, če obstaja enotnost stališč predsednice republike in vojsk poveljnikov. Sodeč po videzu, bi lah-podali, da ta enotnost obstaja, toda nekatere razlike v izjavah dajejo slutiti, a v vojaških vrhovih vlada precejšnje nezadovoljstvo in da so precej močni tisti krogi, ki zahtevajo, naj se Peronova odpove predsedništvu. Predsednica pa se ne namerava, da so se razmerje, precej spremenile in da njen položaj le ni tako trden, kljub podpori peronističnih sindikatov in judicialističnega gibanja. Govori si-čier o skoraj izključno lastni zaslugi pri zatrtju prevratniškega poskusa ter prepričevju hujšega prelivanja krvi, toda vojaški krogi so veliko bolj kritično razpoloženi.

Glasnik nezadovoljstva teh krogov je poveljnik kopne vojske gen. Jorge Videla, ki je izrazil svoje nezadovoljstvo v govoru, ki ga je imel pred vojski v Tucumanu, da je v središču gverile. «Naj bo razsvetliti, ki morajo poskrbeti za spremembe ter sprejeti ukrepe, ki naj bi rešili probleme v državi» — je dejal Videla. V svojem govoru poveljnik kopne vojske ni sicer izrecno omenil nobenega imena, toda le malo prej je poudaril, da vojska ne strpno pričakuje reforme.

Kakšne reforme? Pred dnevi so se uprli nekateri letalski oddelki pod vodstvom gen. Capellinija. Očitno je, da obstaja določena podobnost med zahtevami uporniškega dela letalstva in Videlovimi zahtevami. Tudi ta trdi, da je treba pomesti z nemoralnostjo in korupcijo ter preprečiti, da bi skupine pustolovcev uresničile svoje cilje s politično, gospodarsko in ideološko spolkalcio. Naslednje zahteva, naj red in varnost prevladata nad neredom in negotovostjo.

Med njim in uporniški letalci pa obstajajo določene razlike, ki naj bi jih zrcalilo v tej izjavi: «Zmaga argentinskega naroda, ki jo je treba izvojevati enkrat za vselej od enotnosti civilnega dela prebivalstva in vojakov, naj bo zajemana kljub upravičenim neoprtnosti, ali pa vdanosti v usodo ostalega dela prebivalstva.» Iz tega reakcij na zadnje dogodke je treba izluščiti še osebnost civilnega guvernerja v La Plati Victoria Calabroja. Kot smo že omenili, so se najhujši boji med gverilci in vojsko odigrali prav v tej pokrajini. Calabro je bil do nedavnega član peronističnega gibanja in sindikata «Unión obrera metalurgica». V zadnjih časih pa je začel kritizirati vladno politiko peronistične stranke. Proti njemu je sedaj nastopil Lorenz, to Miguel, ki je precej tesen sodelavec Isabele Peron in ki ga je posredno obtožil, da je pravzaprav na kriv za razmah gverile v Buenos Aireski pokrajini. Govori se celo, da je predsednica že pripravila odlok o njegovi odstavitvi, toda istočasno je prišla vest, da ga je gen. Videla pohvalil zaradi njegove dejavnosti v teh kritičnih dneh. Ali je morda tudi ta eden od znakov, ki krivce pa niso odkrili.

Gospodarska kriza in negotovost negativno vplivali na vzdušje med božičnimi prazniki

Zaključne slovesnosti jubilejnega leta v Rimu - Božič v «sveti deželi» - Praznovanje v zasedenih tovarnah - Polna zasedba v turističnih središčih na območju Dolomitov, Turina in Val d'Aoste

RIM, 26. — Božični prazniki v Italiji in sploh v svetu so letos potekali v precej drugačnem vzdušju kot v preteklosti. V zahodnem svetu je na skromnejše praznovanje vplivala predvsem gospodarska kriza, ki je iz dneva v dan hušala in grozi, da bo v kratkem postala še očitnejša s porastom števila brezposelnih, zmanjšanjem industrijske in drugih dejavnosti, povečanjem inflacije in porasta cen. Obstajajo še določene razlike med državami, vendar, toda splošna slika je skoraj povsod enaka.

Na drugi strani je na letošnje božične praznike vplivalo tudi negativno politično vzdušje v raznih državah: od Bliznjega vzhoda preko Španije tja do Argentine, kjer je prav na predvečer praznikov prišlo do krvavega spopada med gverilci in argentinsko vojsko.

To seveda ne pomeni, da niso ljudje praznovali tradicionalnega praznika, čeprav v skromnejšem obsegu. Znaili so se seveda nakupi, kupovali se je razmeroma le koristno blago. V Italiji pa so kljub krizi zabeležili polno zasedbo v raznih turističnih zimskih središčih.

Predvsem pa nekaj besed o poteku strogo verskih božičnih svečanosti, ki so prišle do svojega vrhca v Rimu, oziroma pred baziliko sv. Petra, kjer je papež Pavel VI. prejel sredo (24. decembra) pol ure pred polnočjo slovesno zaključil 23. jubilejno leto, ki se je začelo prazno leto dni prej. Slovesnosti se je udeležila velika množica ljudi. Po tej slovesnosti je papež bral slovesno polnočnico.

Včeraj, na božični dan, se je papež ponovno pojavil v javnosti, ko je podelil slovesni blagoslov urbi et orbis ter naslovil poslanico posebno na mladino.

Na današnji dan je bilo po raznih rimskih bazilikah še vedno precej živo, toda vse kaže, da je s koncem jubilejnega leta zamrj ogromni val turistov, ki je bil značilen za letošnje leto. Računajo, da je v enem letu obiskalo Rim več kot 10 milijonov romarjev in turistov, od katerih pa so bile tri četrtine Italijani.

Veliko zanimanje je, povsod vla-

daljo za proslavo božičnih praznikov na Bliznjem vzhodu, oziroma na področjih Palestine, ki so dandanes pod izraelsko upravo. Tu gre predvsem za Jeruzalem, Betlehem in Nazaret. Izraelske oblasti, ki vladajo na teh ozemljih že od l. 1967 so podvezle stroge ukrepe. Romarji, oziroma turisti, ki so se hoteli udeležiti božičnih slovesnosti v Betlehemu in Nazaretu so morali imeti posebne izkaznice ter iti skozi vrsto kontrolnih mest, kjer so jih tudi osebno pregledali. Računajo, da je prišlo v «sveto deželo» okoli 25.000 romarjev oziroma turistov.

Najpomembnejše svečanosti so bile v Betlehemu in Nazaretu. V Betlehemu je latinski škof Beltritti maševal v katoliški cerkvi, ki je na dav baziliko rojstva (ta je pod upravo pravoslavne cerkve, ki pa bo praznovala božič 6. januarja). Na polnočnici je bilo okoli 1000 ljudi (med njimi tudi izraelski vojaški poveljnik, arabski župan in drugi).

V Libanonu praktično niso praznovali božiča, ker so spopadi med krščanskimi maroniti in arabsko levico še vedno v teku.

Kot smo dejali že zgoraj, so božični prazniki potekali veliko bolj skromno kot v prejšnjih letih. To velja posebno za Italijo, kjer so delavci številnih podjetij, ki jim grozi zavora prebili božično noč v tovarnah, ki so jih zasedli. Sem pridejo v poštev tovarna «Leyland Innocenti» ter kakih drugih 20 tovarn od tridesetih katerim grozi zavora.

Delavci v tovarnah so obiskali sindikalni predstavniki in tudi milanski župan ter predsednik pokrajinskega sveta. Božične praznike v tovarni je preživel tudi 2000 delavcev podjetja «Harry's Moda» v Salentu, katerim grozi odpust z dela.

Sicer pa, kot smo dejali, so prazniki potekali v znaku poljenja turističnih postojank in letovišč, posebno na dolomitiskem območju ter v Val d'Aosti. Povsod so zaradi obilice snežnih padavin in ugodnega vremena zabeležili polno zasedbo. V Cortini d'Ampezzo in drugih dolomitiskih središčih je gotovo 50.000 turistov. Skoraj prav toliko jih je morda v turinski pokrajini in 90.000 v Val d'Aosti.

Cestni in železniški promet se je v Italiji danes le rahlo povečal, posebno v popoldanskih urah. Vlakov je bilo nekoliko več, posebno iz Rima proti Milanu in Brennerju. Avtomobilski promet pa je bil omejen v srednji in severni Italiji posebno zaradi goste megle. V popoldanskih urah je meglja zavila v skoraj neprodno tenčico tudi Benetke.

Posebno predvečeršnjim in včeraj je bilo povsod precej prometnih nesreč, ki so terjale veliko število žrtev. Ena od najhujših se je zgodila pri Saluzzi, kjer so se ubili dva mladenčca in dve mladenki pri hudem trčenju vozila ob ograjo nekega mostu. Do dveh drugih nesreč je prišlo pri Turinu in Pinerolu, kjer so bile ob življenju tudi 4 osebe. Najbolj tragičen je morda primer 13-letne Paole Gioie, kateri se je v večerji zataknila kot v žirnalniku.

Oče jo je v spremstvu žene odpeljal proti bolnišnici, toda med potjo je prišlo do trčenja. Oče in mati sta bila ob življenju, hčerka pa je v smrtni nevarnosti. Pri Mesini je neki mladenič šel obiskat brata v bolnišnico. Na poti je prišlo do nesreče, ki je izgubil življenje.

Podobnih primerov je še več in več.

V BARIJU

Eksplodizija v dvigalu: en mrtev, dva ranjena

BARI, 26. — En mrtev in dva ranjena so tragičen obračun nenavadne nesreče v nekem stanovanjskem poslopiju v Bariju, kjer je eksplodiralo dvigalo. Po prvih ugotovitvah preiskave kaže, da je bil vzrok silovite eksplozije, ki je povzročila tudi veliko gmotno škodo, uhajanje kuhinjskega plina, katerega cev je speljala ob dvigalu. Plin naj bi naplnil kabinu, ki je bila ustavljena v pritličju in naj bi eksplodirala, ko je nekdo v višjih nadstropjih pritisnil na gumb, da bi poklical dvigalo.

Zrtev nesreče so 55-letna Angela Capriati, njen 3-letni vnuk Francesco Loacono in 28-letni vito Franco. Ženska je bila pri prici mrtva, medtem ko sta bila fant in deček hude ranjena. Eksplozija je porušila del stopnišča, poskodovala vhodna vrata vseh stanovanj do četrtega nadstropja, prebila nekaj sten ter u ničila avtomobil, ki je bil parkiran pred vhodom.

Množične aretacije v Urugvaj

MONTEVIDEO, 26. — Urugvajska vojska je predvečeršnjim sporočila, da je aretirala vrsto voditeljev ilegalne komunistične partije. Med aretiranimi naj bi bila tudi vsedržavni tajnik partije Jose Luis Massera ter član vodstva Vladimir Ilich Turiansky.

Massera, ki je bil član kongresa do leta 1973, ko je predsednik Bordaberry s pomočjo vojske odpravil parlament, je prevzel vodstvo stranke po aretaciji Rodneya Arismendija.

V NOČI MED SREDO IN ČETRTO

Skrivališče rdečih brigad odkrito v predmestju Pavie

Policija aretirala Fabrizia Pellija, enega od najvidnejših predstavnikov zločinske organizacije

PAVIA, 26. — Agenti političnega oddelka kvesture v Pavii so v noči med sredo in četrtkom nepricaovano odkrili skrivališče samozvanih rdečih brigad in aretirali enega od najvidnejših predstavnikov kriminalne organizacije. Po mnenju preiskovalcev je aretirani 23-letni Fabrizio Pelli iz Reggio Emilie eden od najhujših

KOLEDAR RESNICE

Jugobanka je za leto 1976 pripravila izveren koledar. Nad posameznimi meseci so (močno povečani) bankovci in kovanci. Tako zeli Jugobanka omogočiti vsakemu občanu, da si lahko prav vsak dan ogleda, kakšen je na primer bankovec za 100 ali 500 din. Veliko (resnične) simbole pa je tudi v izbi posameznih bankovcev, ki so na meseci. Ti vzporedno z meseci naraščajo in tako je nad dopustnima mesecema julijem in avgustom, ko jugoslovanski državljani — kot tudi drugi po svetu — globoko seže v šep, nasl'kan stotak, septembra dokončno strejo o zimnici, novo šolsko leto in druge malenkosti, pa krasi prelosta. Na obubožanje ob koncu leta pa lepo kažejo kovanci, ki pozirajo nad zadnjima mesecema . . .

AKROBAT ZASTONI

Frankfurtskim policajem in gasilecem je zastajal dih, ko so opazovali neznanca, ki je po odrh plezal na 100 metrov visok stolp katedrale. Policiji so usmerili nanj zaromete in ga po daljšem prepričevanju končno pregovorili, da se je vrnil. Medtem je akrobat želel v bankovec svojo uro, suktnil in bankovec za 100 mark. Na tprašanje, zakaj je to storil, je neznanec odgovoril: «Niti meni ni čisto jasno. Policistom in gasilecem pa je bilo tako; zelo jasno, da človek spada v umobolnico.

OSKODOVANI SLADOKUSCI

Hongonjski sladokusci že nekaj dni kar vse vprek zmerjajo čez oblasti, ki so proglasile redkega burmanskega pitona za zaščiteno žival, da bi preprečile njegovo iztreljenje. Burmanski piton je namreč cenjena specialiteta v hongonjskih restavracijah, zaradi sklepa o blasti pa so bili krajemni sladokusci ob slastno pečenko. Kdo jih ne bi razumel?

sodelavcev Renata Curcia, odkrito skrivališče pa brez dvoma najpomembnejše oporišče brigadistov v Lombardiji in v Piemontu. Skrivališče, dvosobno stanovanje v komaj dograjeni hiši v predmestju Pavie, so agenti odkrili po naključju. V sredo je Pellijeve sosedka Maria Rosa Piccinini opazila v fantovem stanovanju prizgano luč, iz kopalnice pa je bilo slišati nenavaden šum, kot če bi kdo pozabil odprto vodno pipo. «Potrkala sem na vrata

ta sosedov — pravi ženska, a se ni oglasil nihče. Ker sem se bala, da bi voda zalila stanovanje, sem poklicala gasilce.» Gasilci so prišli nekaj pozneje v spremstvu policijske izvidnice. Ko so vlomili v stanovanje, so na svojo veliko presenečenje odkrili, da je bilo to skrivališče rdečih brigad. Pripravili so zasedo in nekaj ur pozneje se je v vmes ujel Fabrizio Pelli. Fant, ki ni bil orožen, je skušal zbežati, a zaman.

Kdo je aretirani so odkrili šele davi, ker jim je fant dal lažne osebne podatke. Kot rečeno je Pelli po mnenju preiskovalcev eden od najvidnejših predstavnikov samozvanih rdečih brigad na operativnem in na ideološkem področju. Zanj so kar štirje preiskovalni sodniki podpisali zaporne naloge zaradi zadrževanja v zločinske namene in ustnavljanja oboroženih vrst, pred nedavnim pa je bil zaradi vstopa ropov obsodjen na deset let zaporne kazi.

V stanovanju v Pavii Pelli ni bil sam: z njim je živel dekle, ki se je izdajalo za njegovo ženo, občasno pa je pojavljali tudi drug moški, opis katerega naj bi odgovarjal potezam Renata Curcia.

TATOV SI VLOMILI V URAD SODNIH IZVIDOV

Drzna tatvina na milanskem sodišču: milijarda lir plena

Po prvih rezultatih preiskave kaže, da so zlikovci vlomili v sodno palačo s pomočjo enega od uslužbencev sodišča - Navadna tatvina ali politični izpad?

MILAN, 26. — Milijarda lir je vrednost plena, ki so se ga še neidentificirani tatovi polastili v uradu sodnih izvidov v milanski sodni palači. Tatvino je odkrila večerj popoldne izvidnica karabinjerjev sodnega oddelka mad občajnim popoldanskim ogledom. Orožniki so v tretjem nadstropju sodne palače opazili, da je nekdo vlomil v posvetovalno dvorano druge sekcije kazenskega sodišča, na svoje veliko presenečenje pa so v sobi opazili še veliko zavojev iz urada sodnih izvidov, ki je v drugem nadstropju: zavoji, dober del od katerih je bil odprt, so bili razmetani vse naokrog. Okno, ki je ravno nasproti vrat, je bilo pripro, zaradi česar so preiskovalci prepričani, da so tatovi ravno po tej poti dvignili z drugega nadstropja v tretje zapечатene zavojev urada sodnih izvidov. Kako se bilo to mogoče, preiskovalci niso še ugotovili, ali vsaj niso povedali časnikiarjem. Edina gotovost je, da tatovi, ki so »epočistili urad sodnih izvidov, niso vlomili vrata urada.

V uradu sodnih izvidov so shranjeni vsi izvidi, ki pridejo v poštev za najrazličnejše procese: od zaplenjenih predmetov, do orožja, denarja, ki so ga preiskovalci zaplenili roparjem ali ugrabiteljem, drugulje, v mamili, vse pač, kar lahko služi v sodni obravnavi. Vsak izvid se

zaprt v zapечатem zavoju, ki ga podelja predsednik sodišča. Najdragocenejši izvidi so shranjeni v blindiranih omarah, ostali pa na posebnih policah.

Preiskavo o drzni tatvini vodi namestnik državnega pravdnika dr. Avallone, ki se je danes srečal s časnikiarji. Sodnik je na vprašanje, kako so tatovi prišli v urad sodnih izvidov, odgovoril zelo megleno in poudaril »da je o tem v teku preiskava«. Kot možnost pa je še navešal, da bi se tatovi lahko poslužili lestve iz vrvi.

Molk preiskovalcev, neverjetna domneva lestve iz vrvi (tatovi bi zgubili ogromno časa in bi se po nepotrebnem izpostavili nevarnosti, da jih kdo odkrije, da o nevarnosti padcev in «nesreče na delu» sploh ne govorimo) kot tudi vesti iz zaupnih krogov potrjujejo sum, da so tatovi imeli padjša med osebjem urada sodnih izvidov, ki jim je med drugim priskrbel ključ urada. Če ta domneva drži je dovolj, da je le en tat smuknil ponoci v urad in dal padjšam. Če si medtem vlomili v posvetovalno dvorano ter spustili kosa ro z vrvice do drugega nadstropja, dragocene zavoj.

Doslej ni bilo mogoče še točno ugotoviti, kaj vse so odnesli tatovi, ker je vodja oddelka na dopustu. Šele, ko se bo vrnil, bo mogoče od-

kriti na osnovi zapisnikov, kaj vse je bilo v zavojih, ki so jih tatovi izpraznili. Iz zaupnih in poluradnih virov pa se je vsekakor zvedelo, da naj bi po prvi oceni vrednost ukradenega blaga presegala milijardo lir. Preiskovalci nadalje ne pripisujejo izpadu nobenega političnega pomena, kot tudi menijo, da tatvine ni pripravil kdo, ki bi iz kakršnega koli razloga hotel uničiti nekaj sodnih izvidov. Vsekakor pa bo le zasliševanje uslužbencev omenjenega urada omogočilo preiskovalcem, da si ustvarijo jasnejšo sliko in formulirajo jasnejše osnove za nadaljnje delo.

Božična tatvina je že drugi «napad» na milansko sodno palačo v zadnjih mesecih. V začetku oktobra so neznanzi zažgali sodno gradivo v tajništvu druge sekcije prizivnega porotnega sodišča. Ogenj je uničil na črsetine svežnjev sodnih aktov, med katerimi tudi gradivo za prizivne procese proti Robertu O. gubineju, rdečemu brigadistu, ki je bil karabinjerjskega podčastnika Feliceja Maritana, fašistoma Loui in Murelliju, ki ju je porotno sodišče obsojilo na dvajset let zaporne kazni zaradi umora agenta Antonia Marinova mafija. Sodniki so doslej obnovili dober del zažganega gradiva, Šele, ko se bo vrnil, bo mogoče od-